Nota reserves 2021

Inhoudsopgave

Samenvatting 4

Overzichten reserves 7

ALGEMENE RESERVES 8

Algemene vrije reserve (72003) 9

Algemene reserve risico's grondbedrijf (72095) 10

RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST 12

Afloop gaswinstuitkering Maaslandgas (72137) 13

Deposito BNG inzake opheffing HNG (72140) 14

BESTEMMINGSRESERVES 15

Wonen, welzijn en zorg (72179) 16

Beschermd Wonen (72223) 17

Onderwijshuisvesting (72173) 19

Participatiebevordering (72229) 20

Integraal Voorzieningenbeleid (72189) 21

Lievekamp (72237) 23

Carnavalsloodsen (72138) 24

Verzelfstandiging Museum Jan Cunen/Stadsarchief (72190) 25

Wal Kwartier en omgeving (72178) 26

Investeringsfonds Stadshart Oss (72225) 29

Integraal uitvoeringsprogramma (IUP) (72166) 32

Baggeren Haven (72236) 35

Egalisatie rioolbeheer (72097) 36

Onderhoud natuurgebieden (71086) 37

Afvalstoffenheffing (72147) 38

Groenfonds landelijk gebied (72114) 39

Bodemsanering (72169) 40

Ontwikkeling windpark (72212) 41

Investeringsfonds Duurzaamheid (72226) 42

Quick wins binnenhavens (72174) 43

Economie (72011) 44

Heesch-West (72186) 46

Mobiliteit (72151) 47

Parkeren (72060) 49
Openbare verlichting (72167) 51
Geluid (72164) 52
Verkeersregelinstallaties (72168) 53
Strategische aankopen (72134) 54
Binnenstedelijke transformaties (72232) 56
Bovenwijkse voorzieningen (72061) 58
Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving (72233) 61
Volkshuisvesting (72176) 64
Omgevingswet (72235) 65
Woonwagens (72122) 66
Beheerkosten startersleningen (72172) 67
Koploperproject Ravenstein-Lith (72213) 68
Reserve aankoop gronden Maashorst (72230) 69
Ontwikkeling Geffense plas (72234) 70
ICT (71091) 71
WGA (72141) 73
Reserve WW-lasten (72222) 74
Organisatie ontwikkelingen (72145) 75
Wachtgeld wethouders (72211) 77
E-dienstverlening (72215) 78
Adviezen fiscaal gebied (72170) 79
Vennootschapsbelasting (72214) 80
Egalisatie renteomslag (71040) 81
Budgetoverheveling (71024) 82
RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN 83
Reserves dekking afschrijvingslasten 84
Gemeentehuis (71084) 86
Bijlage 1 - Overzicht reserves 87

Samenvatting

Inleiding

In onze financiële verordening (artikel 212 van de Gemeentewet) staat dat we elk jaar een nota reserves opstellen. Dat doen we altijd tegelijk met de programmabegroting, zodat de bestuurlijke processen van deze producten op elkaar aansluiten. De nota reserves geeft inzicht in het doel, het meerjarig verloop en de omvang van de reserves.

Soorten reserves

De reserves zijn het eigen vermogen van de gemeente. Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) onderscheidt twee soorten reserves:

- algemene reserves
- bestemmingsreserves

De algemene reserves zijn bedoeld voor het opvangen van risico's en incidentele tekorten zoals jaarrekeningtekorten. De algemene reserve is de financiële buffer van de gemeente.

Bestemmingsreserves zijn geoormerkt voor een bepaalde doelstelling. We onderscheiden twee soorten bestemmingsreserves: 'gewone' bestemmingsreserves en bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten.

Een aantal reserves zijn egalisatiereserves. Hiermee vangen we schommelingen op in kosten en opbrengsten op bepaalde activiteiten. In deze nota zijn de stortingen en onttrekkingen begroot op basis van het verwachte saldo op de bijbehorende activiteiten zoals deze in de programmabegroting 2021-2024 zijn geraamd. Bij de jaarrekening verwerken we de stortingen of onttrekkingen op dit soort reserves op basis van het werkelijke saldo op de betreffende activiteiten.

Rente

We schrijven alleen rente bij op de algemene reserves en op de bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten. Daarmee zorgen we ervoor dat deze reserves op peil blijven. We gebruiken de volgende rentepercentages voor de diverse reserves:

- 1,5% voor de algemene reserve.
- 1,1% de bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten.
- 1,16% voor de algemene bedrijfsreserve van het grondbedrijf (ABR). Dit percentage is gekoppeld aan het rentepercentage dat we aan grondcomplexen toerekenen.

Wijzigingen reserves

Beschermd Wonen:
Voor de reserve Beschermd Wonen willen we gaan werken met een plafond van 15% van het rijksbudget en gaan werken met een gesloten systeem. De regio heeft ingestemd met het centraal beschikbaar houden van de reserve Beschermd wonen. Daarbij is afgesproken dat we voortaan met een plafond van de reserve gaan werken voor de centrumgemeente: 15% van het budget. Ook zijn er afspraken gemaakt als er tekorten gaan ontstaan. Vooralsnog zijn daar geen signalen voor. Eventuele overschotten zullen mogelijk terugbetaald moeten worden aan de regiogemeenten. De gelden moeten dus gereserveerd blijven. Daarom stellen we voor om van de reserve beschermd wonen voortaan een gesloten systeem te maken en eventuele overschotten/tekorten rechtstreeks met de reserve te verrekenen.

Mobiliteit:
De reserve mobiliteit wordt met ingang van het jaar 2023 opgeheven. In de Programmabegroting 2022-2025 is besloten om deze gelden in te zetten voor de grote mobiliteitsopgaven. De stand per 01-01-2023 wordt daarom overgeheveld naar de reserve bovenwijkse voorzieningen. De structurele voeding komt ten gunste van de reserve bovenwijkse voorzieningen en de reserve bovenwijkse netwerkvoorzieningen. We leggen dit in latere nota reserves nog voor.

Vervallen reserves

Met ingang van 1 januari 2022 kunnen de volgende reserves vervallen:
- Verzelfstandiging Museum Jan Cunen/Stadsarchief
- Verkeersregelinstallaties

De reserve E-dienstverlening zal vermoedelijk per einde 2022 komen te vervallen.

In de reservestaten verderop staat een uitgebreide toelichting.

Nieuwe reserves

In 2021 hebben we de volgende nieuwe reserve gevormd:
- Lievekamp
- Baggeren haven
- Binnenstedelijke transformatie
- Bovenwijkse voorzieningen
- Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving
- Ontwikkeling Geffense plas
- Omgevingswet

In de reservestaten verderop staat een uitgebreide toelichting.

Voorstel (wijzigingen in) toevoegingen en onttrekkingen

Deze nota reserves bevat een aantal (wijzigingen in) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves die de gemeenteraad nog niet heeft vastgesteld. Deze hebben we allemaal als voorstel in de programmabegroting 2022–2025 opgenomen.

Ontwikkelingen reserves

De volgende tabel laat de meerjarige ontwikkeling van de reserves zien. Een gedetailleerd overzicht per reserve staat in de afzonderlijke reservestaatjes hierna en in de bijlage aan het eind.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserves	47.256	32.666	33.774	35.051	35.943
Reserves ter dekking van de algemene dienst	14.057	12.362	10.775	9.298	7.933
Bestemmingsreserves	58.481	72.318	75.140	77.257	85.136
Bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten	22.351	21.563	22.140	21.092	20.040
Totaal reserves	**142.145**	**138.909**	**141.829**	**142.698**	**149.053**

Algemene reserves
De algemene reserves dalen van € 47,3 miljoen naar € 35,9 miljoen. Hieronder vallen de algemene vrije reserve en de algemene reserve risico's grondbedrijf (ABR).

De grootste daling van de algemene vrije reserve zit in het jaar 2021. Dan onttrekken we € 1,6 miljoen. De grootste posten zijn:
- Proeftuin Ruwaard: € 100.000
- Omgevingswet en -visie: € 228.000
- Transformatieagenda Jeugdhulp: € 1.074.000
- Voorbereidingskrediet nieuw Golfbad: € 150.000

De algemene reserve voldoet elk jaar aan de norm van 10% van de algemene uitkering (afgerond € 19 miljoen).

De ABR is op 1 januari 2021 € 24,3 miljoen groot. We onttrekken in het jaar 2021 een bedrag van € 5,6 miljoen (conform programmabegroting 2021).
Voor het jaar 2022 willen we een bedrag van € 19,1 miljoen onttrekken.

Reserves ter dekking van de algemene dienst
Deze reserves dalen van € 15,9 miljoen begin 2021 naar € 7,9 miljoen eind 2025. De daling zit vooral in de reserve afloop gaswinstuitkering Maaslandgas. Met het geld in deze reserve vangen we het vervallen van de dividenduitkering van NV Maaslandgas stapsgewijs op.

Bestemmingsreserves
De bestemmingsreserves dalen per saldo van € 58,5 miljoen naar € 85,1 miljoen. De mutatie van de reserves zijn heel wisselend. We lichten de grootste hieronder toe.
De forse stijging van de reserves zit onder andere in de nieuwe reserve Bovenwijkse voorzieningen. De verwachte stijging laten we in deze nota zien. In de programmabegroting hebben we op dit moment alleen rekening gehouden met de storting in 2022.

De reserves met de grootste stijgingen in 2022 zijn:
- Binnenstedelijke transformaties: € 10 miljoen
- Strategische aankopen: € 5,1 miljoen
- Bovenwijkse voorzieningen: € 3 miljoen
- Baggeren Haven: € 1,5 miljoen
- Investeringsfonds Stadshart: € 650.000
- Walkwartier en omgeving: € 600.000

De reserves met de grootste dalingen zijn:
- ABR: € 18,4 miljoen
- Beschermd wonen: € 3,8 miljoen
- IVB: € 1,1 miljoen
- Investeringsfonds Stadshart Oss: € 645.000
- Integraal uitvoeringsprogramma (IUP): € 558.000

Bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten
De reserves voor de afdekking van afschrijvingslasten laten een licht dalend verloop zien. Dit hangt samen met de afnemende boekwaarde van de bijbehorende investeringen.

Onderzoek besteding reserves
Niet van toepassing.

Overzichten reserves

ALGEMENE RESERVES

Algemene vrije reserve (72003)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bestemd voor het opvangen van algemene risico's en fluctuaties in de rekeningresultaten.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De norm voor de algemene reserve is 10% van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Op basis van de meicirculaire 2021 is deze norm afgerond € 19 miljoen. Dit is inclusief het sociaal domein.

De algemene reserve is ruim € 23 miljoen groot. Hierbij moet nog rekening gehouden worden dat tussentijdse begrotingstekorten uit dit saldo gehaald moeten worden en dat ook aanvullende corona-maatregelen uit deze reserve betaald worden. Dit conform het besluit van de gemeenteraad.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	24.576	369	0	-1.625	23.319
2022	23.319	350	0	0	23.669
2023	23.669	355	0	0	24.024
2024	24.024	360	0	0	24.384
2025	24.384	366	0	0	24.750

Toelichting op het meerjarenbeeld

Aanpassing beginsaldo 2021
Het beginsaldo van 2021 van € 23.642.000 is verhoogd met de saldobestemming vanuit de jaarrekening 2020. Dit betrof een bedrag van € 934.000.

2021
Er zijn geen geplande stortingen in 2021.
De onttrekking van € 1.625.000 bestaat uit:
- Proeftuin Ruwaard: € 100.000
- HBO in Oss: € 58.000
- Muziek in de klas: € 15.000
- Omgevingswet en -visie: € 228.000
- Transformatieagenda Jeugdhulp: € 1.074.000
- Voorbereidingskrediet nieuw Golfbad: € 150.000

Zit er voldoende geld in de reserve? *ja*
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? ja

Algemene reserve risico's grondbedrijf (72095)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze algemene reserve (ABR) is specifiek bestemd voor de risico's die zich binnen het grondbedrijf voordoen. Dat kunnen project specifieke risico's (een vervuiling in de grond) of conjuncturele risico's (een hogere rente of een lagere grondprijs) zijn. Vanwege de omvangrijke kasstromen en risico's die met grondexploitaties zijn gemoeid hebben we besloten tot deze speciale algemene reserve.

Bij het najaarsbericht grondbedrijf 2018 hebben we de Monte-Carlomethode voor risicomanagement binnen het grondbedrijf vastgesteld. Hiermee is een eenduidig risicobeleid gerealiseerd waarbij we alle risico's van de grondexploitaties meenemen in plaats van verspreiding op diverse plaatsen. Op basis van geactualiseerde berekening bij het Najaarsbericht en MPG wordt de minimale omvang van de algemene reserve (ABR) bepaald. We beperken ons in principe tot één risicoreserve voor het grondbedrijf.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Op basis van die risicomethode is de minimale ondergrens van de ABR per 1 januari 2022 op € 5,4 miljoen berekend. De verwachting is dat de stand van de ABR op 1 januari 2022 uit zal komen op € 23,9 miljoen. We stellen voor om in 2022 € 18,2 miljoen af te romen bij de programmabegroting 2022-2025.

Ieder jaar bezien we bij de begroting op basis van geactualiseerde cijfers wat de minimale ondergrens moet zijn en welk bedrag in desbetreffend begrotingsjaar kan worden afgeroomd.

Indien bij de jaarrekening blijkt dat de afroming te hoog is ingeschat dan kan de minimale omvang van de reserve tijdelijk onder het minimum uitkomen en zal dit een drukkend effect hebben op de toekomstige afromingen.

Meerjarig neemt de omvang van de ABR naar verwachting geleidelijk toe tot € 30,4 miljoen per 31 december 2025. Daarbij is rekening gehouden met genoemde afroming van de ABR in 2022 van € 18,2 miljoen voor:
- Reserve strategische aankopen uitbreidingslocaties: € 5,1 miljoen;
- Reserve voor binnenstedelijke transformaties: € 10 miljoen;
- Reserve bovenwijkse voorzieningen (infrastructurele ontwikkelingen): € 3,1 miljoen.

Voor de verliesgevende grondexploitaties inclusief Heesch West hebben we een verliesvoorziening gevormd. Daarnaast kennen we ook nog een risicoreserve Heesch West.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	24.257	262	8.735	-9.317	23.937
2022	23.937	278	3.896	-19.114	8.997
2023	8.997	104	2.508	-1.860	9.750
2024	9.750	113	953	-150	10.666
2025	10.666	124	550	-147	11.193

Toelichting op het meerjarenbeeld

2021

Stortingen
De stortingen zijn de tussentijds verwachte winstnemingen uit de grondexploitaties. In 2021 wordt daarnaast nog een kleine storting gedaan in verband met een aanpassing op de voorziening voor het Hooghuis die in de jaarrekening 2020 ten laste van de ABR gevormd is.

Onttrekkingen
Daarbij is rekening gehouden met genoemde afroming van de ABR in 2021 van € 5,698 miljoen voor:
- investeringsfonds Stadshart Oss € 2 miljoen;
- investeringsimpuls programma ontmoeten, sport en cultuur € 3,123 miljoen;
- Meekoppelkansen waterveiligheidsproject Meanderende Maas € 0,5 miljoen;
- aanvullende onderzoekskosten nieuwbouw Golfbad Oss € 0,075 miljoen.

Daarnaast wordt er in 2021 € 3,6 miljoen onttrokken voor:
- taskforce versnelling woningbouw € 0,313 miljoen;
- budget voor structuur- gebiedsvisies € 0,25 miljoen;
- haalbaarheidsonderzoek Raadhuislaan-zuid € 0,127 miljoen;
- aanvulling voorziening te verwachten exploitatieverliezen € 2,466 miljoen.

Tevens wordt de voorziening IMVA (programmaprojecten) met € 0,46 miljoen verhoogd ten laste van de ABR. Ook wordt er € 2.500 onttrokken voor de campagne "Wonen in Oss".

2022 t/m 2024
In 2022 wordt de voorziening IMVA (programmaprojecten) met € 0,79 miljoen verhoogd ten laste van de ABR. Ook wordt jaarlijks € 2.500 ingezet voor de campagne "Wonen in Oss".
In 2022 onttrekken we € 18,2 miljoen voor:
- Reserve strategische aankopen uitbreidingslocaties: € 5,1 miljoen;
- Reserve voor binnenstedelijke transformaties: € 10 miljoen;
- Reserve bovenwijkse voorzieningen (infrastructurele ontwikkelingen): € 3,1 miljoen.

In 2023 wordt ook € 1,71 miljoen aan de ABR onttrokken ten behoeve van een storting in de bestemmingsreserve voor de brede school Lith.

Stand ABR
De komende jaren verwachten we nog een beperkte stijging van de ABR. De saldo's zijn gebaseerd op de huidige inschattingen van de verkoop van gronden dit jaar en de komende jaren. Als de economie verslechtert door o.a. de COVID-19 crisis dan heeft dit een (fors) effect op de verkopen. Derhalve is hierbij een winstwaarschuwing op zijn plaats.

Zoals hiervoor al aangegeven bepalen we jaarlijks de minimale omvang van de ABR op basis van de Monte-Carlomethode en bezien we welk bedrag afgeroomd kan worden. Indien bij de jaarrekening blijkt dat de afroming te hoog is ingeschat dan zou de minimale omvang van de reserve tijdelijk onder het minimum uit kunnen komen en zal dit een drukkend effect hebben op de toekomstige afromingen.

Voor een meer gedetailleerde toelichting verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid in de programmabegroting 2022-2025 en het najaarsbericht grondbedrijf 2021.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	ja

RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST

Afloop gaswinstuitkering Maaslandgas (72137)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bestemd voor de afdekking van de vervallen dividenduitkering van NV Maaslandgas met ingang van 2009. Tot en met 2008 ontvingen we jaarlijks dividend. In 2008 heeft Essent de jaarlijkse uitkering afgekocht. Dat geld hebben we in deze reserve gestort. Jaarlijks onttrekken we de dividenduitkering aan deze reserve, waarbij we het bedrag dat we onttrekken jaarlijks afbouwen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

We bouwen de reserve jaarlijks af. De onttrekking wordt elk jaar € 110.000 lager. Dit betekent dat we de laatste onttrekking in 2037 kunnen doen. We zetten de reserve in voor de reguliere begroting.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	14.695	220	0	-1.809	13.107
2022	13.107	197	0	-1.699	11.605
2023	11.605	174	0	-1.589	10.190
2024	10.190	153	0	-1.479	8.864
2025	8.864	133	0	-1.369	7.628

Toelichting op het meerjarenbeeld

In 2022 onttrekken we een bedrag van € 1.699.000 ten gunste van de reguliere begroting. Dit bedrag bouwen we jaarlijks af met € 110.000.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Deposito BNG inzake opheffing HNG (72140)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In het verleden kregen we jaarlijks een bedrag van de HNG. Het HNG heeft de gekapitaliseerde bijdrage als deposito weggezet bij de BNG. Om administratief-technische redenen moeten we dit deposito als een reserve aanmerken. Jaarlijks halen we een bedrag uit deze reserve ten gunste van de reguliere begroting.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

We bouwen de reserve jaarlijks af. De onttrekking wordt vanaf 2019 elk jaar € 28.000 lager. Vanaf het jaar 2023 is de afbouw jaarlijks € 24.000. Dit betekent dat we de laatste onttrekking in 2030 kunnen doen. Dan is de reserve volledig besteed en is de onttrekking ook afgebouwd naar € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	1.168	18	0	-236	950
2022	950	14	0	-208	757
2023	757	11	0	-184	585
2024	585	9	0	-160	434
2025	434	7	0	-136	305

Toelichting op het meerjarenbeeld

In 2022 onttrekken we een bedrag van € 208.000 ten gunste van de reguliere begroting. Deze onttrekking wordt jaarlijks verlaagd.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

BESTEMMINGSRESERVES

Wonen, welzijn en zorg (72179)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld voor het verbeteren van de samenwerking tussen inwoners, welzijn, zorg en gemeenten binnen het sociaal domein en voor de kanteling van zorg naar welzijn. Dit netwerk van partners versterkt de gemeenschap en geeft inwoners zelf regie en initiatief over hun leven. Door de vele bezuinigingen en de groeiende groep die zorg nodig heeft is innovatie steeds belangrijker. Daar hebben we via deze reserve nog beperkt budget voor.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Er is geen minimaal noodzakelijke omvang bij deze reserve aan het einde van de meerjarenraming. Afhankelijk van initiatief voorstellen kan het restant bedrag ingezet worden.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	377	0	0	-291	86
2022	86	0	0	0	86
2023	86	0	0	0	86
2024	86	0	0	0	86
2025	86	0	0	0	86

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen 2021
De onttrekking van € 291.000 bestaat uit:
- pilot Nederlandse Schuldhulproute: € 12.000
- extra subsidie Stichting Leergeld: € 50.000
- Brede aanpak dak- en thuisloosheid: € 229.000

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Beschermd Wonen (72223)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is noodzakelijk voor een sluitende aanpak voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid in de regio. De nieuwe koers voor de transformatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang is uitgewerkt. In 2020 is ook de bijbehorende regionale ontwikkelagenda vastgesteld. Voor de financiering van de acties in het kader van de transformatie wordt een deel van de reserve ingezet. Eerder is er ook besloten om voor de harmonisatie van de tarieven frictiekosten voor zorgaanbieders beschikbaar te stellen. Ook dit financieren we uit de reserve.
Een belangrijke ontwikkeling is dat er per 2021 een uitname voor de Wlz (Wet langdurige zorg) is gedaan waarbij de rijksuitkering voor onze regio met € 5,4 miljoen verlaagd is. Dit komt overeen met 100 cliënten die vanuit Beschermd wonen moeten uitstromen naar de Wlz. Landelijk is het beeld dat er meer mensen naar de Wlz uitstromen dan voorzien was. Dat betekent dat er een nacalculatie komt op de verlaging van de rijksuitkering. Dat wordt in de septembercirculaire gecommuniceerd en verwerkt.
Vanaf 2023 ontvangt iedere gemeente zelf de middelen voor beschermd wonen. Regionaal is afgesproken dat de gemeente Oss het specialistisch pallet van voorzieningen blijft inkopen. Hiermee gaat de gemeente Oss langjarige financiële verplichtingen aan. De exacte verdeling tussen regionale en lokale rijksfinanciering is nog niet helemaal duidelijk door de invoering van het objectief verdeelmodel.
Gezien de cumulatie van al deze ontwikkelingen heeft de regio ingestemd met het centraal beschikbaar houden van de reserve Beschermd wonen. Daarbij is afgesproken dat we voortaan met een plafond van de reserve gaan werken voor de centrumgemeente: 15% van het budget.
Op basis daarvan hebben de regiowethouders in maart 2021 afgesproken dat we de komende 3 jaar in totaal € 8,5 miljoen gaan terugbetalen uit de reserve. Daarmee kunnen de lokale gemeenten zich gaan voorbereiden op de doordecentralisatie en de lokale taken en verantwoordelijkheden die daarbij horen.
Dat geldt ook voor Oss. Wij krijgen de komende 3 jaar in totaal afgerond € 2,8 miljoen uit de reserve, dus afgerond € 925.000 per jaar. Dit wordt ingezet via de Investeringsagenda beschermd wonen Oss. Hiermee wordt de ambulantisering van beschermd wonen naar wonen in de wijken van psychisch kwetsbare inwoners verder vormgegeven. Half juli heeft het college een besluit genomen over de Investeringsagenda Oss.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Met de regio is structureel een maximaal percentage afgesproken: 15% van het Rijksbudget. Ook zijn er afspraken gemaakt als er tekorten gaan ontstaan. Vooralsnog zijn daar geen signalen voor.
Zoals onder het kopje beleidsdoel omschreven zullen eventuele overschotten mogelijk terugbetaald moeten worden aan de regiogemeenten. De gelden moeten dus gereserveerd blijven. Daarom stellen we voor om van de reserve beschermd wonen voortaan een gesloten systeem te maken en eventuele overschotten/tekorten rechtstreeks met de reserve te verrekenen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	13.037	0	6.800	-4.241	15.596
2022	15.596	0	0	-3.796	11.800
2023	11.800	0	0	-3.333	8.467
2024	8.467	0	0	0	8.467
2025	8.467	0	0	0	8.467

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben in 2021 een storting van € 6,8 miljoen opgenomen. Dit is het verwachte budgetoverschot van 2021, dat vooral ontstaat door hogere uitstroom vanuit beschermd wonen naar de Wlz (Wet langdurige zorg) en een lager dan verwachte uitname uit het Gemeentefonds hiervoor.

Zoals hierboven benoemd onttrekken we de komende 3 jaar in totaal € 8,5 miljoen uit de reserve om aan de regiogemeenten terug te betalen. Daarnaast hebben we de komende jaren de volgende bestedingen gepland: in 2021 afgerond € 1,4 miljoen, in 2022 afgerond € 960.000 en in 2023 € 500.000.
De onttrekkingen zijn grotendeels gebaseerd op het financieel overzicht dat is vastgesteld bij de Ontwikkelagenda voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid, het implementatieplan harmonisering en invoering uniforme tarieven Beschermd wonen en de harmonisatie van maatschappelijke opvang.

	Toelichting	2021	2022	2023	2024	2025
1	Terugbetaling reserve aan regiogemeenten	-2.833.333	-2.833.333	- 2.833.333		
2	Transformatie en harmonisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang	-542.563	-962.913	-500.000		
3	Extra uitvoeringskosten en onderzoeken	-179.283				
4	Tekort maatschappelijke opvang 2021	-336.051				
5	Ambulantisering GGZ	-350.000				
	Totaal	**-4.241.230**	**-3.796.246**	**-3.333.333**	**0**	**0**

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? ja, in 2021 tot en met 2023, dat is in het overzicht verwerkt

Onderwijshuisvesting (72173)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bedoeld voor aanpassingen (waaronder ook tijdelijke huisvesting) aan onderwijshuisvesting. Deze reserve is ontstaan doordat de onderhoudsvoorziening voor de gebouwen niet meer nodig was door de landelijke overdracht van het buitenonderhoud aan het onderwijs. Het geld uit onze voorziening hebben we toen aan deze reserve toegevoegd om voor een warme overdracht aan de schoolbesturen te kunnen zorgen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 272.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	397	0	0	-125	272
2022	272	0	0	0	272
2023	272	0	0	0	272
2024	272	0	0	0	272
2025	272	0	0	0	272

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen 2021:
Bij de Molenveldschool wordt bij de gymzaal levensduurverlengend onderhoud gedaan met toepassing van een aantal duurzaamheidsmaatregelen. De totale kosten bedragen € 125.000 en betalen we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Participatiebevordering (72229)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld om mensen met een bijstandsuitkering met nieuwe dienstverleningen meer te laten meedoen in de maatschappij. Daarvoor hebben we professionals nodig, die kijken en vragen naar interesses en wensen van inwoners en deze kunnen vertalen naar mogelijkheden en kansen in én voor de Osse samenleving.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 1.485.000

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	2.045	0	156	-716	1.485
2022	1.485	0	0	0	1.485
2023	1.485	0	0	0	1.485
2024	1.485	0	0	0	1.485
2025	1.485	0	0	0	1.485

Toelichting op het meerjarenbeeld

In deze reserve bundelen we een aantal projecten: experiment regel-luw, intensievere aanpak mensen met een zorgprofiel, uitvoeringskosten nieuwe inburgeringswet, teamontwikkeling Sociaal domein, de uitvoering van Tozo, de uitvoering van preventief en pro-actief arbeidsbeleid "Van Werk naar Werk", de uitvoering van extra actie "Van Bijstand naar Werk" en de uitvoering "Van Bijstand naar Meedoen". De middelen zijn beschikbaar gesteld, echter in de uitvoering vindt één en ander meer gefaseerd over de jaren plaats. Hier gaan we bestedingsplannen voor maken. Via de vorming van een aparte reserve blijven de gelden beschikbaar voor de realisatie van deze projecten.

Stortingen 2021

- Egalisatiereserve Wsw € 156.561

Onttrekkingen 2021

- Teamontwikkeling Sociaal Domein € 10.000
- Pilot "Intensieve aanpak zorgklanten" - Samenwerkwijze € 71.758
- Uitvoering nieuwe inburgeringswet € 131.000
- Implementatie nieuwe inburgeringswet € 60.066
- Experiment Regel-luw € 100.000
- Uitvoering Tozo, Werk naar Werk, van Bijstand naar Werk & van Bijstand naar Meedoen € 309.235
- Project schoolweigering € 33.483

Bij de jaarrekening bekijken we steeds hoe de uitvoering van projecten is gegaan: hoe verhouden de werkelijke uitgaven zich tot het budget? Verschillen verrekenen we met de reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Integraal Voorzieningenbeleid (72189)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Bij de programmabegroting 2016-2019 hebben we een reserve gevormd voor de uitvoering van het Integraal Voorzieningenbeleid. Met deze reserve betalen we de volgende zaken:

- Proces-, advies- en inhuurkosten bij de uitwerking van vraagstukken rondom maatschappelijke voorzieningen.
- Eenmalige uitgaven aan accommodaties om aanpassingen te kunnen doen of knelpunten op te lossen.
- Maatregelen die bijdragen aan de clustering van buitensportaccommodaties.

In 2021 storten we een bedrag van € 3,1 miljoen in deze reserve voor een versnelling voor de projecten van komende jaren. We willen het besteden aan het versnellen van het realiseren van voorzieningen voor ontmoeten, sport en cultuur. We gebruiken deze middelen onder meer voor het uitvoeren en versnellen van een aantal majeure projecten.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 844.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	610	0	3.232	-601	3.241
2022	3.241	0	12	-1.051	2.202
2023	2.202	0	12	-733	1.481
2024	1.481	0	12	-519	974
2025	974	0	12	-142	844

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen

Jaarlijks wordt € 12.000 in de reserve gestort in verband met een onttrekking die in 2015 werd gedaan voor het dorpshuis in Haren. Op deze manier vullen we de reserve weer aan. In 2021 is € 3.123.000 in de reserve gestort als investeringsimpuls voor het vastgoed, de diverse projecten zijn opgenomen in het overzicht uitvoering prioriteitennota 2020.
Daarnaast storten we in 2021 een bedrag van € 95.000 voor cultuureducatie met kwaliteit.

Onttrekkingen

Begrote onttrekkingen	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Cultuureducatie met kwaliteit	12.500	27.500	27.500	27.500	
Huur t.b.v. NOK	14.375				
Frictiekosten Groene Engel	80.000				
Onderzoekskosten Oss NoordWest	17.500				
De Snoek Lith	15.000				
Aanpassing ventilatiesystemen i.v.m. COVID-19		250.000			
Capaciteitsproblemen Turnoss		25.000			
Aandachtsexploitaties wijk- en dorpshuizen	125.000				
Sonnewijser locatie Staringstraat	66.000				
Regenboog (SAAM): lood drinkwater verwijderen	15.000				
De Vier Heemskinderen (Optimus): asbest (verantwoordelijkheid gemeente ivm constructiefout)	5.397				
Coaching besturen buurt- en wijkcentra frictie	10.000				
Toetsing toegankelijkheid Makelpunt frictie	8.000				
MFA Oss Noord West	33.600	33.600	33.600	33.600	
Samenwerking Koppellinck en Oude Klooster Geffen		33.600	33.600	33.600	
Ontmoeten in Macharen	33.600	33.600	33.600		
Ontmoeten Ravenstein		67.200	67.200	67.200	
Zuidergebouw	33.600	33.600			
Burgerinitiatief van voetbalvereniging Herpinia en tennisvereniging VIP (Herpen)		33.600	33.600		
Initiatief van atletiekvereniging AVOss'78		9.600			
Sporthal Hoge Graaf	6.400	6.400	6.400	6.400	
Cultuurpodium Groene Engel:	9.600				
Theater De Lievekamp		141.000	141.000	141.000	
Ontwikkeling cultureel programma UIThuis:	100.000	168.000	168.000	68.000	
Adviseur jeugd, cultuur, erfgoed 0,67FTE		59.146	59.146	59.146	59.146
Projectleider voor projecten uit het MIP 1 FTE		82.562	82.562	82.562	82.562
Projectleider gebiedsontwikkeling golfbad, verkeerscentrum, skatebaan, voetbalveld 0,5FTE	15.669	47.008	47.008	0	0
Totaal	**601.241**	**1.051.416**	**733.216**	**519.008**	**141.708**

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Lievekamp (72237)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We reserveren geld voor de Lievekamp. In de toekomst willen we aan de slag met ingrijpende (ver)nieuwbouw. Dit zal forse financiële consequenties hebben. We willen hiervoor vast gaan sparen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 1,5 miljoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	900	0	900
2022	900	0	0	0	900
2023	900	0	300	0	1.200
2024	1.200	0	300	0	1.500
2025	1.500	0	0	0	1.500

Toelichting op het meerjarenbeeld

We storten in 2021 een bedrag van € 900.000 en in 2022 en 2023 € 300.000 voor toekomstige ontwikkelingen van de Lievekamp.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Carnavalsloodsen (72138)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Het budget in deze reserve is nodig om de komende jaren uitgaven voor carnavalsloodsen te kunnen dekken.
In de 'Rapportage huisvesting carnavalsverenigingen' zijn aan diverse overkoepelende carnavalsverenigingen financiële toezeggingen gedaan om hun huisvestingsprobleem op te kunnen lossen. Het college heeft dit rapport op 11 december 2007 vastgesteld. Daarna heeft de gemeenteraad het ook vastgesteld.
We keren pas geld uit als er een concrete oplossing is voor een specifiek huisvestingsprobleem en als daar ook daadwerkelijk kosten voor gemaakt zijn of op korte termijn gemaakt worden. Op dit moment zijn we in overleg met een carnavalsvereniging die een subsidieverzoek heeft ingediend.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Er zijn geen stortingen of onttrekkingen geraamd.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	57	0	0	0	57
2022	57	0	0	0	57
2023	57	0	0	0	57
2024	57	0	0	0	57
2025	57	0	0	0	57

Toelichting op het meerjarenbeeld

In het coalitieakkoord staat opgenomen om deze reserve bij claims te benutten. Er zijn nog geen stortingen of onttrekkingen geraamd.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Verzelfstandiging Museum Jan Cunen/Stadsarchief (72190)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Algemene doelstelling
Deze reserve gebruiken we voor de afdekking van de kosten en risico's voor de verzelfstandiging van Museum Jan Cunen en het Stadsarchief.

Stadsarchief
Het Stadsarchief is ondergebracht bij de bibliotheek. Dat is gerealiseerd. Het Stadsarchief is uit het pand aan Peperstraat 12 vertrokken. Het huurcontract hiervoor loopt tot en met 2020. De huur- en de exploitatiekosten voor deze periode betalen we uit deze reserve.
Het pand behoort in de oorspronkelijk staat te worden teruggebracht. Dit betekent dat we het depot uit het pand behoren te verwijderen.

Verzelfstandiging Museum Jan Cunen
De verzelfstandiging en het opknappen van de locatie MJC worden eveneens uit deze reserve afgedekt.
De verzelfstandiging is gerealiseerd.
Een deel van deze reserve is bestemd voor het opknappen en aanpassen van de locatie.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	13	0	0	-13	0
2022	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen 2021
Het jaar 2020 was het laatste jaar dat we het pand aan de Peperstraat voor het stadsarchief hebben gehuurd. Van de eerder gevormde reserve resteert na afwikkeling een restantbedrag van € 13.000, dit bedrag storten we in de onderhoudsvoorziening van het MJC. De verbouwing is gereed maar er loopt nog een onderzoek naar het binnenklimaat en de beglazing van het monumentale pand. Het restantbedrag gebruiken we hiervoor. Daarna is de reserve leeg.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Wal Kwartier en omgeving (72178)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De financiële middelen in de reserve Wal Kwartier zijn gereserveerd voor:
- activiteiten in het centrum
- centrumontsluiting
- de revitalisering van De Wal en omgeving
- UIThuis en fietsenstalling

Activiteiten centrum
Voor activiteiten in het centrum resteert in 2021 een eenmalig bedrag van € 87.664. Deze wordt door COVID 19 niet volledig in 2021 aangewend.

Centrumontsluiting
De visie centrumring geeft de gewenste kwaliteitsverbetering voor dit gebied weer. De visie geeft op hoofdlijnen aan waar de openbare ruimte aan moet voldoen. Het schetst een totaalbeeld van hoe de gebieden binnen het plangebied zich tot elkaar verhouden, welke sfeer deze gebieden zouden moeten uitstralen en op welke manier dat ruimtelijk zou kunnen. De volgorde voor de aanpak van de centrumontsluiting is gebaseerd op technische noodzaak en samenhang met de werkzaamheden van het Wal Kwartier.
Het betreft de werkzaamheden aan de Molenstraat, Bram van den Berghstraat, Raadhuislaan (vanaf de fietsstraat tot de Oostwal) en de Oostwal (tot de oversteek bij de Bergossgarage). De werkzaamheden omvatten de herinrichting van straten inclusief de aanleg van een rotonde op de kruising Raadhuislaan-Molenstraat-Oostwal.

Revitalisering De Wal en omgeving
De kernopgave binnen dit onderdeel is de herontwikkeling van het gebied V&D-De Wal. Deze herontwikkeling draagt bij aan het streven naar een compact stadscentrum en voegt nieuwe functies toe op deze plek.
De revitalisering betreft de Molenstraat tot TBL, Walplein, Walstraat, Wal, Carmelietenstraat en het opheffen en omvormen van de parkeerplaats De Wal. Tevens worden de straten Hooghuisstraat en Burgwal hierbij betrokken.
Voor deze investeringen is een bedrag geraamd op basis van kengetallen en hergebruik van bestaand materiaal. Naast deze investeringen behoort de boekwaarde van de parkeerplaats de Wal te worden afgeboekt. Ons aandeel voor de kosten waterberging bij het Wal Kwartier is bij deze post geraamd.

UIThuis en fietsenstalling TBL
Uit deze reserve wordt een deel van de afbouw van UIThuis, externe adviseurs, verhuisbijdrage en de verplaatsing van de fietsenstalling naar de omgeving van het Wal Kwartier betaald. De projectleiders/externe adviseurskosten voor het verplaatsen van de fietsenstalling/TBL ontwikkelingen is onderdeel van deze reserve. Tevens is in deze reserve een post onvoorzien van € 500.000 voor de investeringen UIThuis opgenomen (raadsbesluit 30 januari 2020).

Egalisatiereserve
De reserve wordt gevoed vanuit de Programmabegroting 2018-2021 en de incidentele vrijval impulsgelden stadscentrum 2019 tot en met 2023. De impulsgelden dekken de exploitatie UIThuis vanaf 2024 af.
Deze middelen zijn nodig om de bovengenoemde activiteiten en investeringen in dit gebied te kunnen uitvoeren.
Op het moment dat de projecten/investeringen worden uitgevoerd gaan we geld aan de reserve onttrekken. Middelen die we in een bepaald jaar niet uitgeven storten we terug in de reserve, zodat ze beschikbaar blijven voor de beschreven activiteiten en investeringen. Eventuele aanbestedingsvoordelen van de afzonderlijke projecten blijven in deze reserve aanwezig om tegenvallers van toekomstige aanbestedingen te kunnen afdekken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Alle beschikbare middelen in deze reserve zijn de komende jaren nodig voor de activiteiten die we hiervoor beschreven hebben.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	4.775	0	1.424	0	6.198
2022	6.198	0	600	-492	6.306
2023	6.306	0	600	-1.794	5.112
2024	5.112	0	0	-5.112	0
2025	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen
De inkomsten komen uit de Programmabegroting 2018-2022 en de incidentele vrijval impulsgelden stadscentrum 2020 tot en met 2023.

Onttrekkingen 2021

A. Activiteiten centrum
Van het restantbudget 2020 worden onderzoeken betaald en het project sociale meerwaarde. Dit zal vanwege de COVID 19 een doorloop hebben naar het jaar 2021.

B. Centrumontsluiting
I. Uitgevoerde werkzaamheden
In het voorjaar 2019 is de eerste fase opgeleverd. Dit betreft delen van de Raadhuislaan, Molenstraat en Oostwal. In deze fase is ook de rotonde met het kunstzwaard aangelegd.
Voor deze fase is een subsidie van de provincie Noord-Brabant ontvangen. Deze inkomstenpost is op de uitgaven in mindering gebracht.
In 2020 is de Bram van den Berghstraat opgeleverd en is de dynamische afsluiting (paaltjes uit de grond) in het centrum vernieuwd.

II. Uitgaven 2024
De overige deelgebieden van de centrumontsluiting komen in 2024 aan de beurt. Na volledige realisering van de bouw van de centrumplannen.
Het gaat hierbij om de gebieden van :
- Deel Oostwal vanaf kruising Bram van Den Berghstraat tot Hooghuisstraat (inclusief kruising);
- Deel Molenstraat vanaf rotonde tot Carmelietenstraat;
- Haarviltstraat.

C. Revitalisering De Wal en omgeving

I. Uitgevoerde werkzaamheden
De parkeerplaats van de Wal wordt opgeheven. De boekwaarde van deze parkeerplaats is per 31-12-2020 uit deze reserve afgeboekt.

II. Uitgaven Burgwal en Hooghuisstraat
Er zijn gelden beschikbaar van de revitalisering voor de Burgwal en Hooghuisstraat. Deze zijn berekend op basis van het hergebruik van bestaand materiaal. Het is in dit stadium nog niet duidelijk wanneer deze plannen worden uitgevoerd. In deze reserve staan deze uitgaven vooralsnog geraamd op het jaar 2023.
De kosten voor de waterberging Wal Kwartier is voor het jaar 2022 opgenomen.

III. Uitgaven 2024
De overige deelgebieden van de centrumontsluiting komen in 2024 aan de beurt. Na volledige realisering van de bouw van de centrumplannen.
Het gaat hierbij om de gebieden van :
- Molenstraat vanaf Carmelietenstraat tot Walplein;
- Walplein;
- Walstraat;
- Carmelietenstraat;
- Hofje (parkeerplaats de Wal).

In de berekening is uitgegaan van kengetallen met het hergebruik van bestaand materiaal. Bij het Hofje en de verbreding van de Molenstraat is uitgegaan van nieuw materiaal. Er is uitgegaan van kengetallen omdat de plannen nog niet concreet zijn.
De uitgaven staan allemaal gepland in het jaar 2024. Het is de vraag of dit allemaal in 2024 kan worden uitgevoerd. Waarschijnlijk zal een deel van deze werkzaamheden in 2025 plaats vinden.

D. UIThuis en fietsenstalling TBL
De uitgaven voor deze posten is gepland in de jaren 2023 en 2024.

Administratieve verwerking investering centrumontsluiting en revitalisering De Wal en omgeving
De investeringen in de openbare ruimte behoren geactiveerd te worden. Om te voldoen aan dit uitgangspunt wordt bij de jaarrekening -op basis van de werkelijke uitgaven- dit bedrag uit deze reserve naar de bestemmingsreserve investeringen openbare ruimte centrum geboekt.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Investeringsfonds Stadshart Oss (72225)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doel investeringsfonds

Het investeringsfonds draagt bij aan de realisatie van de koers Stadshart Oss. Het investeringsfonds is hierbij gericht op majeure investeringen in stedelijke (vastgoed) ontwikkeling waarvan parkeren en openbare ruimte & groen onderdeel kunnen zijn. Het betreft investeringen op fysieke plekken die een belangrijke bijdrage leveren aan een toekomstbestendig Stadscentrum, waarin vernieuwen van de vitaliteit, attractiviteit en de economische veerkracht centraal staat.
Daarnaast wordt deze reserve gebruikt voor stimuleringsregelingen om de fysieke aantrekkelijkheid en de compactheid van het stadshart te verbeteren. Zo worden de regeling Wonen in het centrum en budget voor vergroening (beide raadsbesluiten van april 2020) gedekt uit deze reserve. Verder willen we middelen beschikbaar stellen voor regelingen die bijdragen aan het compact maken van het stadshart, zoals een regeling die de verplaatsing stimuleert van ondernemers naar de pit (en de schil) van het stadshart. Ook de stimulering van gevelverbeteringen dekken we uit deze reserve.
Deze regelingen zijn voor een aantal jaren gefinancierd. Voor de beschikbare middelen voor deze regelingen wordt naar onderstaand financieel meerjarenbeeld verwezen (onttrekkingen).
Het werkgebied voor dit investeringsfonds is primair gericht op de 'pit en de flexibele schil'. Investeringen in de 'omgeving van het centrum' komen (pas) in tweede instantie in aanmerking voor een bijdrage uit het fonds. Niet bedoeld zijn (consumptieve) bestedingen ten behoeve van bijvoorbeeld de samenwerking tussen partijen in het stadscentrum, de organisatie van evenementen, stimulering van ondernemerschap of de profilering van het Stadscentrum.

Criteria en procedure

De investeringsprojecten worden getoetst aan de hand van de volgende criteria. Aan de verschillende criteria kennen we geen relatieve weging en/of volgorde van voorkeur toe. Ook omdat weging in de tijd kan verschillen, bijvoorbeeld door marktomstandigheden of externe factoren. De criteria zijn:

1. Mate waarin een project bijdraagt aan de vorming van een compacter centrum en aan de versterking van de 'pit' of de 'flexibele schil';
2. Mate waarin projecten bijdragen aan de ontwikkeling van de prioritaire locaties uit de dynamische meerjarenplanning;
3. Mate waarin een project bijdraagt aan stedelijk transformatie;
4. Mate waarin ook andere partijen financieel bijdragen aan een project;
5. Mate waarin voor projecten ook middelen beschikbaar zijn vanuit andere gemeentelijke budgetten.

De bijdrage voor deze projecten worden aan de gemeenteraad voorgelegd.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

In totaal is een bedrag van € 6,8 miljoen beschikbaar voor het investeringsfonds Stadshart Oss. Van dit bedrag is € 4,6 miljoen aan projecten bestemd. Er resteert nog een bedrag van € 2,2 miljoen.
In het bedrag van € 4,6 miljoen is rekening gehouden met een ontwikkeling van het TBL terrein tot een semi-openbaar stadssportpark. Wij zijn hierover in gesprek het Titus Brandsma Lyceum.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	2.225	0	2.000	-476	3.749
2022	3.749	0	650	-945	3.454
2023	3.454	0	650	-1.335	2.769
2024	2.769	0	0	-569	2.200
2025	2.200	0	0	0	2.200

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen
In 2019 is een eerste storting van € 2 miljoen uit de ABR 2019 verricht. Deze is in de Programmabegroting 2020-2023 met een tweede storting van € 1,5 miljoen aangevuld (vrijval ABR 2020). In de Programmabegroting 2021-2023 is een derde storting van € 2 miljoen verricht (vrijval ABR 2021).
Bij de Programmabegroting 2022-2025 is storten we € 650.000 voor de jaren 2022 en 2023. Deze middelen blijven we inzetten om projecten en initiatieven mede mogelijk te maken, die de aantrekkelijkheid en compactheid van het stadshart verbeteren. Concrete projectenvoorstellen zijn er nu nog niet, maar te denken valt aan een verdere vergroening van het centrum, stedelijke transformatie van bestaand vastgoed of de realisatie van een stadspark op het TBL-terrein.
In totaal is een bedrag van € 6,8 miljoen beschikbaar gesteld voor het investeringsfonds Stadshart Oss.

Onttrekkingen
Op basis van de besluitvorming en de verwachting dat de werkzaamheden worden uitgevoerd is de volgende planning van de onttrekkingen opgenomen.

2021:
a. stimuleringsregeling wonen in het centrum € 250.000;
b. leegstandsmakelaar/transitiecoach € 56.250 (start 2de kwartaal 2021);
c. stimuleringsregeling verplaatsing ondernemers € 150.000 (start 2de kwartaal 2021);
d. stimuleringsregeling gevelverbetering € 20.000;

2022:
a. stimuleringsregeling wonen in het centrum € 150.000;
b. leegstandsmakelaar/transitiecoach € 75.000;
c. stimuleringsregeling verplaatsing ondernemers € 200.000;
d. stimuleringsregeling gevelverbetering € 20.000;
e. vergroening stadshart Oss € 500.000;
Het bedrag van € 500.000 voor de vergroening stadshart Oss wordt in 2021 en 2022 uitgevoerd. Het bedrag wordt in 2022 uit deze reserve onttrokken en gestort in de bestemmingsreserve afdekking kapitaallasten van investeringen in de openbare ruimte centrum.

2023:
a. stimuleringsregeling wonen in het centrum € 140.000;
b. leegstandsmakelaar/transitiecoach € 75.000;
c. stimuleringsregeling verplaatsing ondernemers € 200.000;
d. stimuleringsregeling gevelverbetering € 20.000;

e. aanleg stadssportpark/ontwikkelingen TBL terrein.

2024:

a. leegstandsmakelaar/transitiecoach € 18.750 (laatste termijn in 1ste kwartaal);
b. stimuleringsregeling verplaatsing ondernemers € 50.000 (laatste termijn in 1ste kwartaal);
c. aanleg stadssportpark/ontwikkelingen TBL terrein.

Zit er voldoende geld in de reserve? *ja*
Moet de reserve aangevuld worden? ja/nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Integraal uitvoeringsprogramma (IUP) (72166)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve heeft een drieledig doel, te weten:

1. Verzorgen voor jaarovergang van onderhanden werken;
2. Sparen voor groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte;
3. Opvangen projectresultaten en het afdekken van kleine functionele verbeteringen.

Op deze drie niveaus wordt de reserve gespecificeerd.

1. Verzorgen voor jaarovergang van onderhanden werken

1.1 Definitie

De projecten uit het Integraal UitvoeringsPlan (IUP) worden uit de beschikbare vervangingsgelden en groot onderhoudsgelden betaald. Hierbij wordt o.a. de vervanging met het groot onderhoud afgestemd.
Deze projecten hebben vaak een meerjarig karakter. Dit betekent dat de beschikbare middelen voor de projecten over het jaar heen gaan. Tevens kunnen projecten o.a. door het bestuurlijke- en inspraakproces soms later in uitvoering worden genomen en worden dan ook aan het eind van het jaar overgeheveld. Het aandeel van deze nog niet uitgevoerde werkzaamheden aan het eind van het jaar benoemen wij als "onderhanden werken".
Op basis van de voorschriften BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) worden deze restant groot onderhoudsgelden aan het eind van het jaar tijdelijk in deze reserve gestort en in het begin van het jaar uit deze reserve gehaald om de projecten te betalen.
Deze storting in de reserve wordt onder de rubriek "onderhanden werken" opgenomen.

1.2 Maximale omvang

In het integrale beheerplan openbare ruimte wordt om de vier jaar de vervangingsopgave voor de openbare ruimte berekend en aan het bestuur voorgelegd. Onder deze vervangingsopgave wordt de verdere stijging van de vervangingsinvesteringen bedoeld. Deze stijgen omdat delen/objecten van de openbare ruimte aan het eind van de levensduur komen en vervangen behoren te worden. Deze vervangingsopgave wordt in de Programmabegroting (offertes – nieuw beleid) voorgelegd.
Deze vervangingsopgave kan aan het bestuur worden voorgelegd mits de werkvoorraad van de IUP projecten niet boven een bedrag van € 6,5 miljoen uit komt. Deze norm is gebaseerd op een bedrag van € 3,5 miljoen voor "onderhanden werken" (groot onderhoudsgelden) en een bedrag van € 3 miljoen restant investeringsgelden (vervangingsgelden). Deze norm is op basis van ervaringsgegevens tot stand gekomen en worden als communicerende vaten beschouwd. Het totaal mag niet boven deze maximale norm uitkomen.
Als aan het eind van het jaar een overschrijding heeft plaatsgevonden kan het komende jaar geen vervangingsopgave aan het bestuur worden voorgelegd. Dit om te voorkomen dat de werkvoorraad te hoog oploopt.

2. Sparen voor groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte

2.1 Definitie

In de begroting is voor elk discipline (wegen, groen, VRI, OV, riolering, parkeren, haven) groot onderhoudsgeld aanwezig. Deze groot onderhoudsgelden worden ingezet voor:

a. Regulier groot onderhoud;
b. Groot onderhoud samen met vervangingsinvesteringen uitvoeren (IUP-projecten);
c. Meerjarig sparen voor groot onderhoudsprojecten.

Het regulier groot onderhoudsbudget is een zeer beperkt budget (circa 1 %). De groot onderhoudsgelden worden nagenoeg geheel ingezet voor de onderdelen b en c. Het groot onderhoud wordt gebaseerd op de beheerplannen Wegen, Groen, VRI (VerkeersRegelInstallatie), OV (Openbare Verlichting), riolering, parkeren en haven.

De beheerplannen Wegen, Groen, VRI en OV worden met ingang van het jaar 2021 samengevoegd tot 1 integraal beheerplan openbare ruimte. Het meerjarig sparen voor deze groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte worden onder deze noemer in deze reserve gestort. Deze projecten worden in het IUP expliciet met het spaarbedrag benoemd. Op het moment dat het project wordt uitgevoerd worden deze gelden uit deze reserve gehaald. Bijvoorbeeld: het groot onderhoud aan de N329. Deze kunnen zo'n grote omvang hebben dat er eerst hiervoor jaren gespaard behoort te worden.

2.2 Maximale omvang

Dit deel van de reserve IUP kent geen maximale omvang. Op basis van het vastgestelde IUP kan dit bedrag voor het benoemde groot onderhoudsproject in deze reserve worden opgenomen.

3. Opvangen projectresultaten

3.1 Definitie

Uitgangspunt is om de tegenvallers van de IUP projecten af te dekken uit de meevallers van de IUP projecten, we hebben dit nog niet begroot. We doen dit op basis van de werkelijke resultaten bij de jaarrekening.
We stellen twee keer per jaar een voortgangsrapportage omtrent de IUP projecten opgesteld (programmabegroting en jaarrekening). Hierbij wordt ingegaan op de voortgang van de projecten en de (voorlopige) projectresultaten. De projecten worden binnen deze kaders financieel bijgesteld zodat de projectleiders over het juiste budget kunnen beschikken. Een tekort of overschot op totaalniveau van alle projecten wordt met de reserve IUP verrekend.

De reserve IUP start in 2021 met een saldo van € 6.150.000. Dit saldo is bedoeld voor het realiseren van projecten die per 1-1-2021 nog niet afgerond zijn. Op basis van de 1e voortgangsrapportage is het resultaat € 1.110.916 positief. Resultaat valt uiteen in een resultaat op groot onderhoud van € 455.112 en een resultaat op vervangingen van € 655.804. Er is voorgesteld om van dit laatste resultaat € 558.000 te reserveren voor de afdekking van het tekort op het integraal beheerplan. Het uiteindelijke projectresultaat 2021 wat gestort / onttrokken wordt in de reserve IUP wordt bepaald bij de jaarrekening.
Voor een gedetailleerde specificatie van projecten wordt verwezen naar de 1e voortgangsrapportage IUP 2021.

3.2 Maximale omvang

De omvang van het opvangen van projectresultaten en het afdekken van kleine functionele verbeteringen mag in deze reserve maximaal € 750.000 bedragen. De tegenvallers bij de IUP projecten worden uit dit deel van de reserve opgevangen. Tevens mogen de kleine functionele verbeteringen in het bestek van het IUP projecten – mits deze financiële middelen aanwezig zijn- uit deze reserve worden betaald.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De omvang stand 1-1-2021 bestaat uit:

1. Jaarovergang onderhanden werken: € 6.150.000
2. Sparen groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte: € 0
3. Opvangen projectresultaten: € 0

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	6.150	0	0	-105	6.045
2022	6.045	0	0	-558	5.487
2023	5.487	0	0	0	5.487
2024	5.487	0	0	0	5.487
2025	5.487	0	0	0	5.487

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen

- In 2021gebruiken we € 105.000 voor het onderzoek naar het baggeren van de haven
- In 2022 gebruiken we € 558.000 om het tekort af te dekken van het integraal beheerplan openbare ruimte.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Baggeren Haven (72236)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In 2020 zijn er onverwachte ondieptes in de haven van Oss, het Burgemeester Delenkanaal, de Oude Maasarm en de Lithse Ham geconstateerd. Daarnaast blijkt de kleilaag op plaatsen geërodeerd en heeft deze nadere inspectie en reparatie nodig. We willen de haven en het kanaal in een staat van onderhoud brengen zodat de havenbedrijven en de beroepsvaart op een economische, ecologische en veilige manier in de haven en het kanaal kan werken. Dit geldt ook voor de watergebieden waarbij het hier niet alleen om werken maar aanvullend ook om recreëren gaat.
We gaan aanvullende metingen verrichten om de werkzaamheden en hoeveelheden goed in een bestek/opdracht op te nemen. Op basis hiervan krijgen we inzicht in de kosten. De kosten van deze baggeroperatie zullen we meenemen in de Eerste financiële tussenrapportage van 2022. Op basis van het eerste onderzoek zijn de kosten geraamd tussen € 1,7 en € 3,6 miljoen. In de voorziening van de haven is een bedrag van € 0,75 miljoen aanwezig voor het baggeren waardoor het tekort uit zal komen tussen € 0,95 en € 2,85 miljoen. We vormen hier een reserve voor.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimale omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 1,5 miljoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	1.500	0	1.500
2023	1.500	0	0	0	1.500
2024	1.500	0	0	0	1.500
2025	1.500	0	0	0	1.500

Toelichting op het meerjarenbeeld

We storten in 2022 een bedrag van € 1,5 miljoen in de reserve om het toekomstige risico af te dekken.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Egalisatie rioolbeheer (72097)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Vanuit de boekhoudvoorschriften (BBV) maken we onderscheid in een voorziening en een reserve rioolbeheer. In het tarief mogen spaarbedragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen worden meegenomen. Deze worden in de exploitatie als last aan de voorziening rioolbeheer toegevoegd.
Daarnaast hebben we een bestemmingsreserve egalisatie rioolbeheer. Afwijkingen ten opzichte van de begroting, zoals efficiency- en aanbestedingsverschillen, kunnen we aan de bestemmingsreserve riolering toevoegen of onttrekken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

We hebben afgesproken dat er maximaal € 250.000 in de reserve mag zitten. Als er meer geld in de reserve zit kijken we of de tarieven voor de rioolheffing verlaagd kunnen worden. In de komende jaren worden structureel bedragen onttrokken tot het niveau van € 250.000 behaald is. Met deze reserve konden we en kunnen we nog een aantal jaar tijdelijk het tarief verlagen. Vanaf 2022 is dit echter niet meer mogelijk en moeten we rekening houden met jaarlijkse stijging van het tarief met minimaal de inflatiecorrectie.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	1.089	0	0	-389	699
2022	699	0	0	-204	495
2023	495	0	0	-174	321
2024	321	0	0	-174	147
2025	147	0	0	-174	-28

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen 2021
We hebben het rioleringsplan 2012-2018 geactualiseerd. Dit plan is in 2012 vastgesteld. Door de inflatie en actualisering stijgen de kosten. Voor 2022 wordt een tariefsverhoging van 3% voorgesteld en de jaren daarna 3,6% Daarmee is de rioolheffing nog niet kostendekkend en blijft inzet van de reserve noodzakelijk.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Onderhoud natuurgebieden (71086)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is beschikbaar om de kosten te dekken van de vervanging van het vee-raster in natuurgebied Herperduin.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 264.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	264	0	0	0	264
2022	264	0	0	0	264
2023	264	0	0	0	264
2024	264	0	0	0	264
2025	264	0	0	0	264

Toelichting op het meerjarenbeeld

Er is nog steeds sprake van evaluatie en herijking van de visie de Maashorst. Hierbij is al dan niet voortzetten van de begrazing één van de onderwerpen. We verwachten meer duidelijkheid wanneer er meer bestuurlijke duidelijkheid is ontstaan over de Maashorst. Het lijkt er op dat binnenkort een besluit wordt genomen, dan kunnen er plannen ontwikkeld worden voor de vervanging en situering van het vee-raster.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Afvalstoffenheffing (72147)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve afvalstoffenheffing is bedoeld om schommelingen in de kosten van afvalinzameling en verwerking op te vangen. Door de reserve daarvoor in te zetten voorkomen we grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bij het vormen van de reserve is besloten dat het plafond van de reserve € 450.000 is. Daarmee kunnen we prijsschommelingen tot 5% opvangen. Als er meer geld in de reserve zit kijken we of de tarieven voor de afvalstoffenheffing verlaagd kunnen worden. Ook kan diftar ertoe leiden dat burgers beloond worden voor hun goede gedrag bij het aanbieden van restafval.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	662	0	662
2022	662	0	150	0	812
2023	812	0	150	0	962
2024	962	0	0	0	962
2025	962	0	0	0	962

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen en onttrekkingen
We hebben de begroting van afval geactualiseerd. In 2021 zien we op afvalinzameling een positief resultaat. In 2021 is voor de afvalinzameling een nieuwe fase ingegaan. Het is duidelijk dat de invoering van het gemeentelijke afvalbeleid met ingang van 1 januari 2021 leidt tot positieve effecten zoals minder afvalstoffen op het Duurzaamheidsplein en betere afvalscheiding door de burgers. Voor 2021 stellen we voor dit extra resultaat te storten in de reserve afval om dit in 2022 in te kunnen zetten bij de volgende fase binnen het afvalbeleid, de invoering van getarifeerd aanbieden (conform het principe de vervuiler betaald). We willen daarnaast vanuit de reserve onze inwoners in 2022 belonen voor de goede scheiding van hun afval, door een verlaging van de ASH 2022 ten opzichte van de ASH 2021. Dit nemen we op in het raadsvoorstel over de tarieven voor 2022. Vanaf 2023 zou dit structureel vanuit de begroting moeten komen.
Volgens het nieuwe afvalbeleid zal de reserve in 3 jaar opgebouwd worden naar een saldo van € 450.000.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Groenfonds landelijk gebied (72114)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve zetten we in om onze ambities op het gebied Groen, Blauw en Natuur te kunnen uitvoeren. Met ingang van het jaar 2022 komt de storting vanuit de (tussentijdse) winstneming van het grondbedrijf voor een bedrag van € 5 per verkochte m2 grond te vervallen. Hiervoor in de plaats komt de bijdrage bovenwijkse netwerkvoorzieningen. Van deze bijdrage wordt voor de periode 2022-2030 een bedrag van € 1,3 miljoen bestemd voor de ambities op het gebied van Groen, Blauw en Natuur en voor de vergroening van de Noordelijke ontsluitingsweg.
Tevens storten we ook bedragen die we van particulieren ontvangen voor ruimtelijke kwaliteitsverbetering. We zijn verplicht deze bedragen te besteden aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit binnen de plannen. Als we dat niet doen hebben we een terugbetalingsplicht.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Om basis van onze ambities gaan we plannen opstellen. Het bedrag van € 557.000 is hiervoor bestemd.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	1.435	0	44	-593	887
2022	887	0	0	-330	557
2023	557	0	0	0	557
2024	557	0	0	0	557
2025	557	0	0	0	557

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen
Dit jaar ontvangen we € 19.500 aan kwaliteitsbijdragen voor particuliere initiatieven in het buitengebied. Deze bedragen besteden we ook aan initiatieven in het buitengebied.

Onttrekkingen
Vanaf 2020 zijn er onttrekkingen uit de reserve gepland voor de projecten van de Routekaart Groen, Blauw en natuur. Dit jaar de ecologische verbindingszone Hertogswetering (€ 262.500). Voor het bomenstructuurplan halen we jaarlijks € 330.000 uit deze reserve over de periode van het jaar 2020 t/m 2022.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Bodemsanering (72169)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve om noodzakelijke en/of wenselijke bodemonderzoeken en saneringen te betalen waar op een andere manier geen geld voor beschikbaar is. Dat doen we op basis van het beheerplan bodemsanering.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	419	0	0	-10	409
2022	409	0	0	-82	327
2023	327	0	0	-115	212
2024	212	0	0	-115	97
2025	97	0	0	-97	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen 2021
In de periode 2021-2025 halen we jaarlijks geld uit de reserve voor bodemsaneringsprojecten.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Ontwikkeling windpark (72212)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve om de voorbereidingskosten voor de ontwikkeling van een windmolenpark bij bedrijventerrein Elzenburg-De Geer te betalen. Als het windpark er inderdaad komt worden de inkomsten uit het park in deze reserve gestort.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	234	0	0	-200	34
2022	34	0	0	-34	0
2023	34	0	0	0	0
2024	34	0	0	0	0
2025	34	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen
We verwachten in de toekomst een aanvullende storting te doen. Momenteel zijn we in afwachting van de zienswijze van de Raad van State. Wanneer daadwerkelijk gestart wordt met het bouwen van de windmolens maken we definitieve afspraken over het doorbelasten van kosten aan ESCOSS. Deze opbrengsten storten we in deze reserve op dezelfde wijze als eerder bij Raedthuys.

Onttrekkingen
We hebben dit jaar € 200.000 uit de reserve onttrokken voor lopende projectkosten voor het windpark op Elzenburg - De Geer.
Door de uitspraak van de RvS is dit project vertraagd. We gaan in het jaar 2002 door met het inhuren van projectleiding. Hiervoor halen we € 34.000 uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Investeringsfonds Duurzaamheid (72226)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doel van het fonds is om investeringen te doen in het kader van de energietransitie en circulaire economie (grondstoffen). In de afgelopen periode hebben we een eerste scan op mogelijke initiatieven gedaan. Uit die scan is een aantal kansrijke initiatieven gekomen. Het duurzaamheidsfonds maakt het mogelijk deze initiatieven uit te voeren, uit te proberen en pilots te starten, en geeft tevens gestalte aan de titel van het Coalitieakkoord: 'Kansen zien – kansen pakken'.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 170.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	580	0	0	-410	170
2022	170	0	900	-900	170
2023	170	0	0	0	170
2024	170	0	0	0	170
2025	170	0	0	0	170

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen en onttrekkingen
De raad heeft een besluit over het raadsvoorstel verkenning Duurzame Polder op 28 januari dit jaar genomen. Daarnaast ontwikkelen wij een verdienmodel waaruit blijkt welk deel van deze kosten wij kunnen verhalen op de initiatiefnemers, hoe wij dit kunnen voorfinancieren en welke risico's wij hierbij lopen. Op initiatiefnemers verhaalde kosten storten wij terug in dit fonds. Dit verdienmodel werken we nog uit.

We halen in 2021 een bedrag van € 250.000 uit de reserve voor de onderzoeken en voorbereidingen voor windenergie op de Lithse Polder. Daarnaast onttrekken wij dit jaar nog eens € 160.000 programmamanagement en projectkosten. Ook zetten we het fonds in voor de kosten van de benodigde personele capaciteit voor het initiatief voor een windpark en diverse initiatieven van zonneparken in Oss. Deze kosten verhalen wij op termijn voor een belangrijk deel op de initiatiefnemers.

In 2022 storten we en bedrag van € 900.000 in dit investeringsfonds voor energiebesparing en de warmtetransitie. We verwachten dit bedrag ook weer nodig te hebben voor de kosten die we gaan maken in 2022.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Quick wins binnenhavens (72174)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld voor het ontwikkelen van de Osse binnenhaven tot hét multimodale goederenknooppunt van de regio Noordoost-Brabant.

In 2012 hebben we van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu een bijdrage van € 3,8 miljoen gekregen voor de verdere ontwikkeling van de containeroverslag in onze binnenhaven. Deze bijdrage komt overeen met 50% van de investeringskosten van het plan dat we gemaakt hebben. De andere 50% moet door andere publieke en/of private partijen gefinancierd worden.
De containerterminal wil uitbreiden. Dit willen we mogelijk maken door gronden aan te kopen en vervolgens in erfpacht uit te geven aan de containerterminal.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	3.756	0	0	0	3.756
2022	3.756	0	0	0	3.756
2023	3.756	0	0	0	3.756
2024	3.756	0	0	0	3.756
2025	3.756	0	0	0	3.756

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekking
We betalen de subsidie wanneer de overeenkomst is gesloten.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Economie (72011)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve economie is bedoeld om projecten en activiteiten te versnellen die bijdragen aan het realiseren van onze economische ambities. Het gaat om projecten die een stimulans zijn voor economische innovatie, kennisontwikkeling, ondernemerschap en nieuwe business initiatieven binnen de gemeente. In de afgelopen jaren hebben we bijvoorbeeld bijdragen verstrekt aan de Kracht van Oss, Pivot Park, BioConnection en Agrifood Capital.

We gebruiken de volgende criteria om af te wegen of we geld uit de reserve halen:
- Het moet gaan om het ondersteunen van projecten of activiteiten die een directe relatie hebben met ondernemers/bedrijven. Zij doen bij voorkeur ook mee aan de projecten.
- De projecten of activiteiten zijn bedoeld om de samenwerking tussen het bedrijfsleven onderling en/of met het onderwijs en overige maatschappelijke instellingen te bevorderen.
- Er is bij voorkeur sprake van een multiplier-effect: het project vormt een vliegwiel voor andere projecten of activiteiten.
- We ondersteunen geen projecten of activiteiten die vooral gericht zijn op infrastructuur, locatieontwikkeling, gebiedsontwikkeling of vastgoedontwikkeling. Daarvoor hebben we andere middelen (bijvoorbeeld de reserve mobiliteit en het grondbedrijf).

De reserve kan ook gebruikt worden om economische haalbaarheid- en/of beleidsonderzoeken te betalen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang bij deze reserve aan het einde van de meerjarenraming is € 287.000. Dit om aan de verplichtingen in het kader van Pivot Park 2.0. (raadsbesluit 26 januari 2017) te voldoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	765	0	0	-141	625
2022	625	0	0	-141	484
2023	484	0	0	-141	344
2024	344	0	0	-41	303
2025	303	0	0	-16	288

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen
In 2021 tot en met 2023 geven we de Kracht van Oss een bijdrage van € 100.000 per jaar. We bieden hiermee ondersteuning aan programma's van het MKB met als doel om een bijdrage te geven aan het economisch herstel en om de werkgelegenheid te stimuleren.

Naar aanleiding van raadsbesluit 26 januari 2017 over het Pivot Park 2.0 wordt er de komende jaren elk jaar geld aan deze reserve onttrokken. Daarbij is besloten dat we tot en met 2027 jaarlijks € 93.000 aan de provincie Noord-Brabant betalen voor de ontwikkeling van Pivot Park 2.0. Hiervan betalen we € 15.500 uit de reserve economie. Verder is besloten dat we tot en met 2024 jaarlijks € 25.000 per jaar beschikbaar stellen voor promotie en branding van het Pivot Park. Ook dit betalen we uit de reserve economie.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Heesch-West (72186)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld als extra financiële buffer voor Heesch West. In 2014 is de gemeenschappelijke regeling Heesch West voor het ontwikkelen van een regionaal bedrijventerrein vastgesteld. Oss neemt voor 30% deel in deze gemeenschappelijke regeling.

De grondexploitatieberekening Heesch West is begin 2021 geactualiseerd en vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De exploitatieberekening sluit met een exploitatietekort van € 43,7 miljoen. De deelnemende gemeenten hebben op basis daarvan een verliesvoorziening gevormd. De voorziening Heesch West bij onze gemeente bedraagt € 13,1 miljoen. Dit bedrag is afgeleid van ons deelnemingspercentage van 30% en het gecalculeerde verlies van € 43,7 miljoen.

De reserve Heesch West is bedoeld om de risico's die met deze grondexploitatie samenhangen af te dekken. In de grondexploitatie is een aantal belangrijke (in)schattingselementen opgenomen. De gemeenschappelijke regeling kent een gevoeligheidsanalyse en geen echte risicoanalyse. Iedere gemeente doet dit naar eigen inzicht. Oss heeft vanuit de specifieke uitgangspunten, kennis en omstandigheden een eigen inschatting gemaakt. Op basis van onze risicoanalyse hebben we een risicoreserve van € 2,04 miljoen nodig.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 2.042.000. Deze omvang is gebaseerd op de risicoanalyse die we gemaakt hebben op basis van de vastgestelde exploitatieberekening 2021.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	2.042	0	0	0	2.042
2022	2.042	0	0	0	2.042
2023	2.042	0	0	0	2.042
2024	2.042	0	0	0	2.042
2025	2.042	0	0	0	2.042

Toelichting op het meerjarenbeeld

De reserve Heesch West bedraagt per 2021 € 2.042.205. Dit is in lijn met onze risicoanalyse die we hebben gemaakt op basis van de vastgestelde exploitatieberekening Heesch West 2021.

Bij de jaarrekening 2021 zullen we de reserve opnieuw actualiseren. Dan maken we op basis van een nieuwe grondexploitatieberekening Heesch West een nieuwe risicoanalyse op basis van het Osse model. Eventuele aanpassingen verwerken we dan in de jaarrekening 2021.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Mobiliteit (72151)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld om projecten uit het meerjarig investeringsprogramma mobiliteit (MipMo) te betalen. Hieruit worden de projecten uit het MipMo 2016-2020 betaald.
De reserve met de structurele voeding worden met ingang van het jaar 2023 ingezet om de grote mobiliteitsopgaven te betalen. De grote mobiliteitsopgaven zijn fase 3 Noordelijke Randweg, een ontsluitingsweg Oss West en de plannen van de spoorzone.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De middelen in deze reserve zijn vanaf het jaar 2023 nodig voor de realisering van de grote mobiliteitsopgaven.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	1.423	0	495	-374	1.544
2022	1.544	0	495	-334	1.705
2023	1.705	0	495	0	2.200
2024	2.200	0	495	0	2.695
2025	2.695	0	495	0	3.190

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen
De structurele storting van € 495.000 is besloten in de programmabegrotingen 2012-2015 en 2013-2016. Van dit bedrag wordt € 245.000 gestort vanuit het parkeerbedrijf.

Huidige systematiek onttrekkingen
Wegens de voorschriften in het BBV activeren we investeringen in mobiliteit en schrijven deze af. Bijdragen uit deze reserve aan investeringen storten we daarom in een reserve kapitaallasten. Vanuit deze reserve dekken we de kapitaallasten. De VAT-kosten (kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht) onttrekken we uit de reserve mobiliteit.
Naast investeringen wordt de reserve Mobiliteit momenteel ook ingezet voor bijdragen aan groot onderhoudsprojecten.

Onttrekkingen

Bedragen in €

	2021	2022
Doorstroming Hertogensingel	141.000	141.000
Fietsenstalling de Wal	88.550	
Vrijliggende fietspaden Hazenkamplaan		
Veilig wegprofiel Papendijk-Zuid		
Verlagen dagtarief parkeren centrum		
Verkeersveiligheidsproblemen	100.000	100.000
		42.000
Opslag voorbereiding / admin / toezicht	44.000	51.000
totaal	**373.550**	**334.000**

Opheffing met ingang van het jaar 2023

De reserve mobiliteit wordt met ingang van het jaar 2023 opgeheven. In de Programmabegroting 2022-2025 is besloten om deze gelden in te zetten voor de grote mobiliteitsopgaven. De stand per 01-01-2023 wordt daarom overgeheveld naar de reserve bovenwijkse voorzieningen. De structurele voeding komt ten gunste van de reserve bovenwijkse voorzieningen en de reserve bovenwijkse netwerkvoorzieningen.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Parkeren (72060)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Met deze reserve vangen we schommelingen in de opbrengsten van betaald parkeren op.
In het parkeerbeleidsplan gaan we uit van een kostendekkende gesloten exploitatie. Dit betekent dat we er vanuit gaan dat we de kosten van parkeren kunnen betalen uit de parkeeropbrengsten. In de berekeningen gaan we er vanuit dat de volumes gelijk blijven. Hierin schuilt het risico dat de volumes door een forse tariefstijging zullen dalen en dat de verwachte parkeeropbrengsten niet gerealiseerd worden.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Noodzakelijke omvang
Minimaal noodzakelijke omvang: € 731.000
Maximale omvang: € 1.192.000
Het parkeerbedrijf heeft een gesloten exploitatie: de tarieven dekken de kosten van parkeren. Dit uitgangspunt hebben we als basis gebruikt voor de meerjarige berekening. De minimale omvang van de reserve is berekend op het kunnen opvangen van een vraaguitval van 5% over een periode van 4 jaar. Bij de maximale omvang gaan we uit van een vraaguitval van 10% over een periode van 4 jaar. We verwachten over de periode 2022 t/m 2025 een parkeeropbrengst van € 9.219.000.

Opbouw reservebestand parkeren
In deze reserve is een post opgenomen die we niet meenemen bij het bepalen van de noodzakelijke omvang. Het gaat om de bijdragen van derden in verband met de parkeereis in het centrum.
In het parkeerbeleidsplan is opgenomen dat een derde een bijdrage van € 10.000 moet betalen voor iedere parkeerplaats die een derde niet zelf kan aanleggen. De gemeente is verplicht om deze parkeerplaats binnen 10 jaar te realiseren. Als dat niet lukt wordt de € 10.000 terugbetaald. We hebben voor 27 parkeerplaatsen een bijdrage ontvangen. Deze bijdragen hebben we in de reserve gestort, in totaal dus € 270.000.
In het komende beleidsplan parkeren wordt dit onderwerp behandeld c.q. het beleid hiervoor bepaald.

Omvang
Per 31 december 2023 is de reserve leeg.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	778	0	0	-45	733
2022	733	0	0	-402	332
2023	332	0	0	-332	0
2024	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen

De onttrekkingen in de periode 2021 tot en met 2023 hebben te maken met teruglopende opbrengsten. In het parkeerbeleidsplan zal dit onderwerp besproken worden.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Openbare verlichting (72167)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bedoeld voor de dekking van de vervangingsinvesteringen van alle lichtmasten en armaturen voor de komende planperiode en voor schilderwerk aan de lichtmasten.

Dagelijks onderhoud (inclusief energielasten) betalen we doorgaans uit de structurele begroting.
In de periode 2014-2018 geven we een impuls aan het verduurzamen van de openbare ruimte. In deze periode halen we gefaseerd bedragen uit de reserve om lichtmasten te vervangen en armaturen met led-verlichting te plaatsen. Bij het dagelijks onderhoud betaalt de ombouw naar led-verlichting zich terug in een afname van het aantal storingen en energieverbruik.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 9.000

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	169	0	0	-28	141
2022	141	0	0	-28	114
2023	114	0	0	-28	86
2024	86	0	0	-28	58
2025	58	0	0	-28	30

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen vanaf 2021
In de jaren 2021-2025 wordt regulier groot onderhoud uitgevoerd. De kosten daarvan betalen we uit de reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Geluid (72164)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve gebruiken we om knelpunten op het terrein van geluidsoverlast op te lossen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 413.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	523	0	0	-110	413
2022	413	0	0	0	413
2023	413	0	0	0	413
2024	413	0	0	0	413
2025	413	0	0	0	413

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekking 2021
We hebben de volgende onttrekkingen gepland:
- Wij betalen € 30.000 uit deze reserve voor het opstellen van locatieprofielen.
- Ook de kosten MER motorsportterrein Nieuw Zevenbergen van € 80.000 worden hieruit betaald. De besteding hiervan loopt steeds vaker gelijk met de prioritering in het MipMo (meerjarig investeringsprogramma mobiliteit). Bij het oplossen van verkeersknelpunten onderzoeken we ook vaak de geluidsoverlast van de voorziening. Als het MipMo wordt geactualiseerd weten we ook welke projecten om een geluidsonderzoek vragen.

In het coalitieakkoord staat dat we de geluidsoverlast A50-A59 gaan onderzoeken. Eventuele maatregelen om deze overlast te beperken betalen we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Verkeersregelinstallaties (72168)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van vervangingsinvesteringen van verkeersregelinstallaties (VRI's) voor de komende planperiode. De reserve is bij de vorming gevoed uit de vrijval van de opgeheven voorzieningen egalisatie vervanging VRI en egalisatie schilderwerk VRI.

Dagelijks onderhoud (inclusief energielasten) betalen we uit de structurele begroting. De kosten voor groot onderhoud verlopen niet regelmatig. Om schommelingen op te vangen is het praktisch en noodzakelijk om een bestemmingsreserve te hebben.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Deze reserve is leeg en kan opgeheven worden.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen in 2021.
De reserve is leeg en kan opgeheven worden.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Strategische aankopen (72134)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling

Om de ambities van gemiddeld 600 woningen op jaarbasis te realiseren en meer bedrijventerreinen voor o.a. MKB beschikbaar te krijgen wordt op een actief grondbeleid ingezet. Bij een actief grondbeleid houdt de gemeente zelf de regie bij de ontwikkeling. De gemeente verwerft zelf de gronden en voert de grondexploitatie uit. De gemeente heeft hierbij meer inspraak in de kwaliteit en het programma van plannen en het bouwtempo.
Bij een actief grondbeleid is een actief aankoopbeleid noodzakelijk om de gewenste grondposities in bezit te krijgen. Het gaat om strategische verwervingen voor uitbreidingslocaties. Voor inbreidingslocaties wordt verwezen naar de reserve binnenstedelijke transformaties.
Deze reserve biedt de financiële ruimte en beperkt het financiële risico om de strategische aankopen voor uitbreidingslocaties in een vroeg stadium te kunnen realiseren.

Inzet reserve

De reserve wordt hierbij voor twee onderdelen ingezet, te weten:

a. *Afdekken overwaarde*
   De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) heeft in de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) een aantal waarderingsregels voor grondaankopen en vastgoed voorgeschreven. Bij de aankoop van bepaalde gronden en vastgoed behoort de overwaarde te worden afgeboekt. Dit is het verschil tussen de aankoopwaarde en de marktwaarde van de huidige bestemming. Dit beperkt het financiële risico voor de gemeente.
b. *Afdekken rentekosten voorfinanciering*

Bij een actief grondbeleid worden de aankopen door de gemeente voorgefinancierd. Het uitgangspunt is om de rentekosten voor de aankoop van warme gronden af te dekken tot het moment dat deze gronden onderdeel worden van BIE (Bouwgrond In Exploitatie).

Administratieve verwerking overwaarde

Bij potentiële grondexploitaties wordt de afgewaardeerde overwaarde, op grond van fiscale overwegingen, in een (tijdelijke) voorziening afwaardering grondaankopen gestort vanuit deze reserve. Als er voor deze gronden een grondexploitatie (BIE) wordt opgesteld dan worden deze gronden tegen de aankoopwaarde ingebracht. De afgewaardeerde overwaarde wordt dan weer naar deze reserve strategische aankopen terug gestort (revolverend fonds). Dit geschiedt alleen als de (bouw)grond in exploitatie (BIE) wordt genomen. Het startpunt van een BIE is een raadsbesluit met de vaststelling van een grondexploitatie. Indien het niet leidt tot een BIE dan zal afboeking plaatsvinden ten laste van de voorziening.

Voeding reserve

Het op termijn terug storten van de afgewaardeerde overwaarde creëert middelen voor deze reserve (revolverend fonds). De rentekosten van de voorfinanciering wordt uit deze reserve betaald. Dit betekent dat vooral voor dit deel de reserve op termijn aangevuld behoort te worden. De reserve wordt op basis van de ambities op het gebied wonen en werken geactualiseerd. Een benodigde aanvulling van deze reserve wordt met voorrang uit de vrijval van ABR verricht. De ABR grondbedrijf wordt gevoed vanuit grondexploitaties en heeft dus een sterk causaal verband met deze reserve.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Het bepalen van de benodigde omvang van deze reserve is complex. In de berekening is rekening gehouden met de ambities op het gebied van wonen en werken voor de periode tot en met 2034.
De waarderingsregels en het afdekken van de rentekosten van de voorfinanciering levert voor de aankoop van de gronden en vastgoed voor woningbouw, bedrijventerreinen en ruilgronden andere berekeningen op. Ruilgronden zijn ook opgenomen omdat deze bij de aankoop van gronden en vastgoed een belangrijke meerwaarde kunnen vervullen om een transactie te kunnen realiseren.
In totaal is op basis van deze berekeningen een bedrag van circa € 6,1 miljoen benodigd. Dit bedrag is geen hard gegeven en is van veel factoren afhankelijk. Het vormt een richtinggevend bedrag dat dienst doet als werkkapitaal om strategische grondaankopen te kunnen verrichten.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	1.000	0	0	376	624
2022	624	0	5.100	0	5.724
2023	5.724	0	0	0	5.724
2024	5.724	0	0	0	5.724
2025	5.724	0	0	0	5.724

Toelichting op het meerjarenbeeld

Storting
De storting in 2022 is vanuit de vrijval van de ABR (Algemene BedrijfsreserveGrondbedrijf) 2022 verricht. Dit cijfer is gebaseerd op de uitkomsten van het Najaarsbericht grondbedrijf 2021.

Onttrekking
In 2021 heeft een grondaankoop in Ravenstein plaats gevonden. Op basis van de BBV behoort deze aankoop voor een bedrag van € 375.000 te worden afgeboekt.
Dit bedrag wordt gestort in de voorziening afboeking grondaankopen.

Zit er voldoende geld in de reserve?	*Nee*
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Binnenstedelijke transformaties (72232)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling

Binnenstedelijke transformaties beogen de leefbaarheid wonen-werken te verbeteren en toekomst bestendig te maken. Hierbij wordt o.a. rekening gehouden met woningbouwambities, energietransitie, bereikbaarheid, klimaatadaptie en bestuurlijke ambities voor specifieke gebiedsontwikkelingen. Bij deze gebiedstransformaties is het uitgangspunt om een sluitende businesscase/grondexploitatie op te stellen. Dit is echter niet altijd mogelijk. De reserve binnenstedelijke transformatie draagt bij om deze binnenstedelijke transformaties dan mogelijk te maken.
De binnenstedelijke transformaties gaan gepaard met hoge investeringskosten en lange doorlooptijden. Een deel van de kosten zijn op termijn door de ontwikkeling terug te verdienen en een deel zijn onrendabele toppen. Bij het terug verdienen wordt o.a. naar de mogelijkheden van meer woningbouw, kostenverhaal, samenwerking met private partijen gekeken. Om de onrendabele toppen af te dekken is deze reserve noodzakelijk. Bij het afdekken van deze onrendabele toppen worden ook de mogelijkheden onderzocht van bijdrage/fondsen van o.a. provincie, Rijksoverheid en Europa. Bij deze verzoeken is in beginsel een gemeentelijke bijdrage (cofinanciering) nodig om de onrendabele top mee af te dekken.

Voeding reserve

De reserve wordt gevoed vanuit de vrijval van de ABR (Algemene BedrijfsReserve) grondbedrijf. De herstructureringsplannen werden in het verleden ook vanuit de ABR grondbedrijf betaald.
We gaan uit van het gemiddelde bedrag van de bandbreedte 8 en 12 miljoen zijnde een bedrag van € 10 miljoen. Dit bedrag wordt vanuit de ABR grondbedrijf beschikbaar gesteld.

Inzet reserve – instemming raad

Gezien de omvang van de projecten worden deze projecten integraal afgewogen bij de Programmabegroting of in een afzonderlijk raadsvoorstel voorgelegd. De projecten worden afgewogen binnen de beschikbare middelen van deze reserve binnenstedelijke transformaties.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Omvang

Het is op voorhand lastig om de omvang voor deze reserve binnenstedelijke transformatie te bepalen. De gemeente Oss heeft het afgelopen decennium een bedrag van circa € 35 miljoen aan herstructureringsplannen besteed (Wal Kwartier, centrumplan Geffen, dorpsplan Oijen, Schelversakker, centrumplan Berghem).
Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat voor de komende 10 jaar (2022-2032) voor de projecten Euterpelaan en gebiedsontwikkeling Raadhuislaan Zuid een bedrag benodigd is tussen de € 8 en € 12 miljoen. Benadrukt wordt dat dit een eerste grove raming is en de bedragen in deze fase niet worden toebedeeld aan een bepaald project. Uitgangspunt is om per gebiedstransformatie een sluitende businesscase/grondexploitatie op te stellen. Rekening houdend met de bestuurlijke ambities wordt getracht om de kosten zoveel mogelijk te drukken en de opbrengsten te optimaliseren.
Bij de gebiedstransformatie is het wenselijk om aansluiting te houden met de vervangingsopgave van de openbare ruimte. De openbare ruimte kan dan met de beschikbare vervangingsgelden van de openbare ruimte worden betaald.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	10.000	0	10.000
2023	10.000	0	0	0	10.000
2024	10.000	0	0	0	10.000
2025	10.000	0	0	0	10.000

Toelichting op het meerjarenbeeld

Toelichting cijfers

De reserve is vanuit de vrijval ABR gelden 2022 met een bedrag van € 10 miljoen aangevuld. Dit cijfer is gebaseerd op de uitkomsten van het Najaarsbericht grondbedrijf 2021.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja/nee
Moet de reserve aangevuld worden?	ja/nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Bovenwijkse voorzieningen (72061)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling reserve

Met deze reserve willen we sparen om de ambities op het gebied van de bovenwijkse voorzieningen te kunnen uitvoeren. De ambities op dit gebied zijn het "mobiliteitsplan in voorbereiding", fase 3 van de Noordelijke Randweg en een ontsluitingsweg Oss West.
Deze ambities gaan we betalen uit de inkomsten van de bijdrage bovenwijkse voorzieningen, vrijval ABR gelden en inzet gelden reserve mobiliteit.
De bijdrage voor bovenwijkse voorzieningen wordt met ingang van het jaar 2022 ingevoerd. Dit geschiedt op basis van de nota kostenverhaal. Hierin is opgenomen dat voor projecten waarbij nieuw vastgoed wordt ontwikkeld een bijdrage voor bovenwijkse voorzieningen wordt betaald. Deze projecten betalen op basis van het PPT criteria (Profijt, Proportionaliteit en Toerekenbaarheid) mee aan de aanleg van bovenwijkse voorzieningen (voorzieningen op het gebied van infrastructuur). Tevens wordt een deel van de vrijval ABR gelden en de reserve mobiliteit ingezet om deze ambities te kunnen betalen.
Deze inkomsten worden in deze reserve verantwoord en ingezet om de aanleg van de genoemde bovenwijkse voorzieningen mogelijk te maken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bestemming en omvang reserve

De ambities op het gebied van wonen en werken hebben consequenties voor de bereikbaarheid en infrastructuur van onze stad. Om de effecten van de woningbouwambities op het wegennet te beoordelen is een robuustheidtoets (Goudappel, juni 2021) uitgevoerd. Dit laat een toename van het verkeer zien wat mogelijk tot knelpunten in de verkeersafwikkeling (file) zal leiden. Dit betekent dat opwaardering van het bestaande wegennet of uitbreiding van de infrastructuur nodig is om de woningbouwontwikkeling aan de westzijde van de stad mogelijk te maken. In een vervolgstudie wordt onderzocht wat de beste oplossing is voor de stad (ontsluitingsweg Oss West).
Bij fase 3 van de Noordelijke randweg is eveneens een vervolgstudie nodig vanwege de scenario’s van de ontsluiting voor het gebied Oss West.
Tevens wordt een mobiliteitsplan opgesteld. Dit plan is nog in voorbereiding. De kern van dit mobiliteitsplan wordt om meer te investeren in snelle, comfortabele en veilige fietsroutes binnen het stedelijke gebied en vanuit de stad naar de omliggende kernen. Hierbij wordt eveneens ingegaan op het autostructuur netwerk. Op basis van dit mobiliteitsplan wordt een uitvoeringsagenda opgesteld. Het voorstel is om voor de periode 2022-2031 een investeringsbedrag van € 2 miljoen beschikbaar te stellen.
Op basis van een eerste grove berekening is het totaal bedrag van deze bovenwijkse voorzieningen geraamd op ruim circa € 36 miljoen.
De vervolgstudies en de gekozen oplossingsrichtingen zullen tot een aanpassing van het bedrag leiden.
Bij de actualisatie van deze reserve worden de ontwikkelingen en dit cijfer geactualiseerd.

Aanvullende voeding reserve

De bijdrage bovenwijkse voorzieningen is onvoldoende om de aanleg van deze bovenwijkse voorzieningen mogelijk te maken. Deze reserve wordt daarom ook aangevuld vanuit de vrijval van de ABR (Algemene BedrijfsReserve) grondbedrijf en de reserve mobiliteit.
Op basis van deze doorrekeningen resteert er een tekort van circa € 3 miljoen om de plannen te realiseren.

Inzet reserve – instemming raad

Het mobiliteitsplan in voorbereiding, de plannen voor fase 3 van de Noordelijke Randweg en de nog te kiezen oplossing voor de ontsluitingsweg Oss West worden eerst integraal bij de Programmabegroting afgewogen of in een afzonderlijk raadsvoorstel voorgelegd. Een afzonderlijk raadsvoorstel is alleen mogelijk als er voldoende financiële middelen in deze reserve aanwezig zijn.
Hierbij wordt opgemerkt dat de projecten pas aan de gemeenteraad kunnen worden voorgelegd op het moment dat de storting in deze reserve daadwerkelijk gerealiseerd is. Dit betekent in de praktijk dat de bijdragen voor de bovenwijkse voorzieningen is betaald en winsten van het grondbedrijf (vrijval ABR) gerealiseerd zijn.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	3.281	0	3.281
2023	3.281	0	9.272	0	12.553
2024	12.533	0	7.629	0	20.182
2025	20.182	0	5.844	0	26.026

Specificatie stortingen:

Jaar	Bijdrage bovenwijkse voorzieningen	Vrijval ABR gelden	Reserve mobiliteit	Totaal
2021	0	0	0	0
2022	207	3.281	0	3.281
2023	927	8.345	0	9.272
2024	717	5.708	1.204	7.629
2025	3.016	2.333	495	5.844

Toelichting op het meerjarenbeeld

Toelichting cijfers

Raming stortingen

Voor het inzicht in de stortingen is een specificatie van de stortingen opgenomen. Deze geeft de geldstromen weer die in deze reserve worden gestort, te weten de bijdrage bovenwijkse voorziening, vrijval ABR en de reserve mobiliteit.
Bij de stortingen wordt een onderscheid gemaakt tussen een gerealiseerde storting en een verwachte storting. Een gerealiseerde storting betekent dat de storting vanuit de vrijval ABR heeft plaats gevonden en dat de bijdrage bovenwijkse voorzieningen is betaald. Overigens betaald de gemeente zelf ook mee aan de bovenwijkse voorzieningen (bijdrage vanuit de grondbedrijf complexen).
Het bedrag van de vrijval ABR gelden 2022 is een bedrag wat zeker is. Dit is gebaseerd op de uitkomsten Najaarsbericht grondbedrijf 2021. De overdracht van de gelden van de reserve mobiliteit zijn eveneens zeker. De overige bedragen zijn de verwachte stortingen. Deze stortingen zijn op basis van prognoses tot stand gekomen.

De cijfers worden elk jaar in deze nota geactualiseerd.

Overdracht gelden reserve mobiliteit Noordelijke Randweg
De reserve mobiliteit wordt met ingang van het jaar 2023 opgeheven. In de reserve mobiliteit is een bedrag van € 1,5 miljoen aanwezig voor fase 2 van de Noordelijke Randweg. Indien de uitvoering niet in 2023 is gerealiseerd worden deze gelden en het beschikbare bedrag in de Programmabegroting 2020-2023 naar deze reserve gestort. Deze gelden blijven dan beschikbaar voor de uitvoering van de Noordelijke Randweg.

Administratieve verwerking investeringen
Deze investeringen in de openbare ruimte behoren geactiveerd te worden. Om te voldoen aan dit uitgangspunt wordt -op het moment dat de werkzaamheden voor het betreffende project in zijn geheel zijn uitgevoerd- het investeringsbedrag vanuit deze reserve naar de bestemmingsreserve dekking afschrijvingslasten openbare ruimte geboekt. De kapitaallasten (rente en afschrijvingen) van deze investering wordt vervolgens en uit de bestemmingsreserve dekking afschrijvingslasten openbare ruimte afgedekt.

Zit er voldoende geld in de reserve?	nee
Moet de reserve aangevuld worden?	ja
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving (72233)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling reserve

Met deze reserve willen we sparen om de ambities op het gebied van de verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving te kunnen uitvoeren. Dit zijn de ambities op dit gebied van Groen, Blauw en Natuur, vergroening van de Noordelijke ontsluitingsweg en plannen van de spoorzone.
Deze ambities gaan we betalen uit de inkomsten van de bijdrage bovenwijkse netwerkvoorzieningen, vrijval ABR gelden en inzet gelden reserve mobiliteit.
De bijdrage voor bovenwijkse netwerkvoorzieningen wordt met ingang van het jaar 2022 ingevoerd. Dit geschiedt op basis van de nota kostenverhaal.
In de nota kostenverhaal is opgenomen dat voor projecten waarbij nieuw vastgoed wordt ontwikkeld een bijdrage voor bovenwijkse netwerkvoorziening betalen. Deze projecten betalen allemaal een bijdrage. Het is een publiekrechtelijk afdwingbare vordering. De onderbouwing hiervoor behoort in een structuurvisie/omgevingsvisie of –programma te worden vastgelegd. Het gaat hierbij om de verbetering van de fysieke kwaliteit leefomgeving op het gebied van landschappelijke waarden, natuur en netwerkvoorzieningen. Netwerkvoorzieningen betreffen investeringen op het gebied van de infrastructuur openbare ruimte waarvan de gehele gemeente profijt heeft.
Deze inkomsten worden in deze reserve verantwoord en vervolgens ingezet om de fysieke kwaliteit leefomgeving te verbeteren.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bestemming en omvang reserve

Bij de ambities op het gebied van Groen, Blauw en Natuur gaat het om o.a. uitbreiding van natuur en verbetering biodiversiteit. De vergroening Noordelijke ontsluitingsweg is een afzonderlijk project.
Projecten op dit gebied werden in het verleden betaald uit de reserve groenfonds landelijk gebied. Deze reserve werd o.a. gevoed vanuit een bijdrage van € 5 per m2 voor uitleglocaties woningbouw. Deze bijdrage komt op jaarbasis gemiddeld uit op € 180.000. Deze bijdrage komt te vervallen. De bijdrage voor de verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving komt hiervoor in de plaats. Rekening houdend met de stand van de reserve landelijke groenfonds is voor de periode 2022 tot en met 2031 een aanvulling nodig van € 1,3 miljoen. De reserve landelijke groenfonds heeft dan € 1,8 miljoen te besteden aan Groen, Blauw en Natuur voor de periode 2022-2030 en vergroening van de Noordelijke ontsluitingsweg.
Voor de ambities van de spoorzone gaan we vooralsnog uit van een eigen gemeentelijke bijdrage van € 125 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op de eerste hele grove cijfers van het adviseurs-/ingenieursbureau Movares. Bij deze opzet is uitgegaan dat het Rijk en provincie een heel groot deel van de kosten voor hun rekening zullen nemen.
Het vergt een hele grote financiële inspanning van de gemeente om deze ambities te kunnen realiseren. Met deze reserve willen we een aanvang maken om gelden vrij te maken om deze ambities te kunnen realiseren. Het traject wat hiermee wordt ingezet is een traject van een lange adem.
Het uitgangspunt is om deze cijfers om de 4 jaar bij de nota kostenverhaal te actualiseren. Deze bedragen zijn namelijk ook onderdeel van de berekening van de bijdrage bovenwijkse netwerkvoorzieningen.

Aanvullende voeding reserve

De bijdrage bovenwijkse netwerkvoorziening is onvoldoende om de ambities van de spoorzone te kunnen realiseren. Deze reserve wordt daarom ook aangevuld vanuit de vrijval van de ABR (Algemene BedrijfsReserve) grondbedrijf en de inzet van de middelen van de reserve mobiliteit. Er resteert dan nog een tekort.

Inzet reserve – instemming raad

De ambities van het nog op te stellen NNO plan, vergroening Noordelijke Randweg en de spoorzone (verkenning spoorzone) behoren nog verder uitgewerkt te worden. Deze plannen worden met een uitvoeringsagenda altijd eerst integraal bij de Programmabegroting afgewogen of in een afzonderlijk raadsvoorstel voorgelegd. Een afzonderlijk raadsvoorstel is alleen mogelijk als er voldoende financiële middelen in deze reserve aanwezig is.

Hierbij wordt opgemerkt dat de projecten pas aan de gemeenteraad kunnen worden voorgelegd op het moment dat de storting in deze reserve daadwerkelijk gerealiseerd is. Dit betekent in de praktijk dat de bijdragen voor verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving is betaald en winsten van het grondbedrijf (vrijval ABR) gerealiseerd zijn.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	132	0	132
2023	132	0	616	0	748
2024	748	0	469	0	1217
2025	1217	0	1991	0	3208

Specificatie stortingen

Jaar	Bijdrage bovenwijkse netwerkvoorzieningen	Vrijval ABR gelden	Reserve mobiliteit	Totaal
2021		0	0	0
2022	132	0	0	132
2023	616	0	0	616
2024	469	0	0	469
2025	1991	0	0	1991

Toelichting op het meerjarenbeeld

Toelichting cijfers

Voor het inzicht in de stortingen is een specificatie van de stortingen opgenomen. Deze geeft de geldstromen weer die in deze reserve worden gestort, te weten de bijdrage bovenwijkse netwerkvoorziening, vrijval ABR en de reserve mobiliteit.

De bedragen in deze overzichten zijn de verwachte stortingen. Deze stortingen zijn op basis van prognoses tot stand gekomen.

Er worden in deze periode geen gelden vanuit de reserve mobiliteit en vrijval ABR gestort. Vanaf het jaar 2030 worden deze gelden hiervoor beschikbaar gesteld.

De cijfers worden elk jaar in deze nota geactualiseerd.

Administratieve verwerking investeringen

Deze investeringen in de openbare ruimte behoren geactiveerd te worden. Om te voldoen aan dit uitgangspunt wordt -op het moment dat de werkzaamheden voor het betreffende project in zijn geheel zijn uitgevoerd- het investeringsbedrag van uit deze reserve naar de bestemmingsreserve dekking afschrijvingslasten openbare ruimte geboekt. De kapitaallasten (rente en afschrijvingen) van deze investering worden vervolgens en uit de bestemmingsreserve dekking afschrijvingslasten openbare ruimte afgedekt.

Zit er voldoende geld in de reserve?	nee
Moet de reserve aangevuld worden?	ja
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Volkshuisvesting (72176)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld om initiatieven op het gebied van volkshuisvesting te kunnen betalen.

Zoals we hierna ook aangeven heffen we de reserve woninggebonden subsidies op en voegen we die samen met deze reserve. Daarmee gebruiken we deze reserve voortaan ook om de jaarlijkse beheerkosten van duurzaamheidsleningen te betalen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 305.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	446	0	0	-141	305
2022	305	0	0	0	305
2023	305	0	0	0	305
2024	305	0	0	0	305
2025	305	0	0	0	305

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen 2021

We hebben de volgende onttrekkingen gepland:

- We gebruiken een bedrag van € 81.000 voor het project gevelverbetering centrum en voor wonen in het centrum.
- Voor onderzoek naar ontwikkeling van de Euterpelaan halen we een bedrag van € 60.000 uit deze reserve.
- We halen het bedrag dat we aan SVn betalen voor het beheer van de duurzaamheidsleningen jaarlijks uit de reserve. Dit is nog niet geraamd. Dit bedrag is afhankelijk van het totaal van de uitstaande leningen op 31 december. Dit bedrag neemt af door ontvangst van aflossingen en neemt toe door het verstrekken van nieuwe leningen.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Omgevingswet (72235)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We reserveren een bedrag voor de implementatie van de omgevingsvisie/ - wet. Dit is nodig voor:

- vanaf 2022 starten we met het omzetten van bestemmingsplannen naar omgevingsplannen. De gemeente heeft onverkort de Rijksregels overgenomen maar na 2022 gaan we de regelgeving meer aanpassen aan de lokale situatie in Oss. Dit heeft gevolgen voor de taakvelden Milieu, Riolering, Mobiliteit en Groen, Water en Ecologie. Verwacht wordt dat na een paar jaar de hoeveelheid werk afneemt door ervaring. De afstemming tussen rijksregels en eigen wet- en regelgeving zorgt voor tijdelijke extra werk.
- Er moeten toepasbare regels worden opgesteld. Vanaf de invoeringsdatum sluiten gemeente verplicht aan bij het landelijke DSO (Digitaal stelsel omgevingswet). Voor de publicatie van plannen en voor het aanvragen van vergunningen en doen van meldingen. Gemeenten moeten er voor zorgen dat de eigen informatie via het loket zichtbaar is én actueel blijft. Het is de bedoeling van inwoners zoveel mogelijk zelf via het loket kunnen checken of een vergunning nodig is en welke vereisten daaraan gesteld worden. Dat kan door het invoeren van zogenaamde vragenbomen of toepasbare regels. Naarmate wij ons omgevingsplan ontwikkelen, kunnen we ook meer regels omzetten in toepasbare regels zodat de dienstverlening zo optimaal mogelijk is (natuurlijk blijft persoonlijk contact ook mogelijk).
- Voor het opstellen van het Omgevingsplan is voor de periode van twee jaar extra capaciteit noodzakelijk.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	1.129	-524	606
2023	606	0	0	-606	0
2024	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

We storten in 2022 een bedrag van € 1.129.000 in de reserve voor de kosten van de voorbereiding van de Omgevingswet.
We onttrekken in 2022 en in 2023 budget voor de afdelingen IBOR en RO om de voorbereidende werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Het gaat om een bedrag van € 524.000 in 2022 en € 606.000 in 2023.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Woonwagens (72122)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We willen de reserve 'Brutering Woonwagens' aanpassen naar de reserve 'Woonwagens'. De reserve brutering woonwagens is gevormd op basis van de Regeling afkoop geldelijke steun woonwagens en standplaatsen. We hebben daarvoor een afkoopsom van het rijk gekregen. Daarmee heeft het rijk de langlopende verplichtingen rondom kapitaallasten en onderhoud van woonwagens afgekocht. We hadden deze afkoopsom in deze reserve gestort. Voorheen hebben we de reserve ingezet om de kapitaallasten en onderhoudskosten van woonwagens en standplaatsen voor een deel af te dekken. Het bedrag is echter niet meer nodig voor de kapitaallasten en onderhoudskosten. Daarom willen we het bedrag reserveren voor woonwagens algemeen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De benodigde omvang is € 448.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	151	0	0	-53	98
2022	98	0	350	0	448
2023	448	0	0	0	448
2024	448	0	0	0	448
2025	448	0	0	0	448

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen 2021
We besteden € 50.000 voor de aanpassing van twee woonwagenstandplaatsen. We betalen dit uit de reserve Woonwagens. De standplaatsen staan momenteel leeg waardoor het nu het moment is om het voorzieningengebouw en de bestrating aan te passen. Hierna zullen de standplaatsen opnieuw worden verhuurd.

Stortingen 2022
We storten in 2022 een bedrag van € 350.000 in de reserve voor het realiseren van standplaatsen in de toekomst.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Beheerkosten startersleningen (72172)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve gebruiken we om de beheerkosten van de startersleningen te betalen en de risico's daarvan af te dekken. Verder storten we de bijdragen van de verkopers in deze reserve. De startersleningen zijn bedoeld om de (koop-)woningmarkt een impuls te geven.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 873.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	1.053	0	0	-180	873
2022	873	0	0	0	873
2023	873	0	0	0	873
2024	873	0	0	0	873
2025	873	0	0	0	873

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen 2021
We hebben door de vele aflossingen van de startersleningen naar de beheerkosten gekeken. Dit jaar halen we € 180.000 uit deze reserve.
Onttrekkingen boeken we op het eind van het jaar. Onttrekkingen zijn afhankelijk van de hoogte van het totaalbedrag leningen op 31 december dit jaar. Stortingen komen niet meer voor omdat de startersleningenregeling is gestopt.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Koploperproject Ravenstein-Lith (72213)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld voor het financieren van meekoppelkansen rondom de waterveiligheid van de Maas. Plannen voor de verbetering van de waterveiligheid van de Maas worden de komende jaren in integrale gebiedsopgaven voorbereid. Hiervoor hebben we ingestemd met een bestuursovereenkomst voor het koploperproject Ravenstein-Lith. Voor Oss zijn er belangrijke meekoppelkansen, zoals het verbeteren van de toegang tot de haven in het Burgemeester Delenkanaal tussen de Maas en de sluis bij Macharen. Daarnaast is het koploperproject een impuls voor de vrijetijdseconomie in de zone langs de Maas en ondersteunt het een strategie voor de bakenbomen.

Met het beschikbaar stellen van deze middelen zullen andere projectpartners extra middelen inbrengen waardoor de opbrengsten van onze bijdrage naar verwachting sterk vermeerderd worden.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 1.800.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	1.300	0	500	0	1.800
2022	1.800	0	0	0	1.800
2023	1.800	0	0	0	1.800
2024	1.800	0	0	0	1.800
2025	1.800	0	0	0	1.800

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen en onttrekkingen
In 2020 hebben we € 1,3 miljoen in de reserve gestort om in de toekomst meekoppelkansen te kunnen financieren. In 2021 storten we nog eens € 0,5 miljoen in de reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Reserve aankoop gronden Maashorst (72230)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De deelnemers in de Maashorst en de provincie Noord-Brabant hebben in 2013 samen afgesproken gronden te gaan verwerven en in te richten voor de realisatie van de EHS Maashorst. Stichting Ark is benaderd om dit te gaan uitvoeren. De afspraken hiervoor zijn vastgelegd in een overeenkomst van deze partijen met Stichting Ark van 29 oktober 2013. Hiervoor reserveerde de provincie € 15.900.000. De deelnemende gemeentes, waaronder de gemeente Oss, hebben destijds ieder € 325.000 hiervoor overgemaakt aan Stichting Ark. De overeenkomst met Stichting Ark is op 29 oktober 2019 beëindigd vanwege einde contractduur. De grondverwerving en inrichting is echter nog niet afgerond.
De provincie heeft met het Bestuurlijk RegieTeam (BRT) voor de Maashorst afgesproken het project van grondverwerving en –inrichting voort te zetten. Afspraken die tussen partijen zijn gemaakt blijven van kracht en zijn door het BRT nog eens bekrachtigd. Voor de uitvoering wordt een samenwerking gevormd van team Maashorst met de provincie. Zij nemen de taken van Stichting Ark over. Er is veel voorwerk gedaan dat voor belangrijke onderdelen in de komende periode afgerond kan worden.
We willen het bedrag van € 200.000 wat we terug ontvangen beschikbaar houden voor grondaankopen in de Maashorst. Daarvoor hebben we deze reserve gevormd.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimale noodzaak van deze reserve is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

Storting in 2021
Op dit moment is nog niet bekend wanneer we het bedrag ontvangen van de stichting Ark. Wanneer we dit bedrag ontvangen van de stichting Ark zullen we het storten in deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Ontwikkeling Geffense plas (72234)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We zetten in op het realiseren van een hoogwaardig concentratiepunt voor recreatie van de Geffense Plas. Met de huidige uitbater maken we afspraken over de beëindiging van de erfpacht. We willen deze speerpunt-locatie daarna opnieuw uitgeven om nieuwe en betere recreatieve voorzieningen mogelijk te maken. Dit betekent dat we de opstallen van de huidige uitbater overnemen en we betalen daarbij een vergoeding voor de (vroegtijdige) bedrijfsbeëindiging. Voor de aankoop van de opstallen vragen we een investeringskrediet aan van € 617.000. Daarnaast verwachten we circa € 150.000 nodig te hebben aan externe deskundigheid en planbegeleiding. Voor de tijd dat we als gemeente de opstal in eigendom hebben, missen we erfpachtopbrengsten en berekenen we kapitaallasten over de opstallen. De kosten voor de vergoeding voor bedrijfsbeëindiging, de gemiste erfpacht, de kapitaallasten en de bijkomende kosten voor de eventuele overbruggingsperiode bedragen in totaal € 500.000. Een voorstel daarvoor leggen we apart voor aan de gemeenteraad ter besluitvorming.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De kosten voor de vergoeding voor bedrijfsbeëindiging, de gemiste erfpacht, de kapitaallasten en de bijkomende kosten voor de eventuele overbruggingsperiode bedragen in totaal € 500.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	500	-445	55
2023	55	0	0	-38	17
2024	17	0	0	0	17
2025	17	0	0	0	17

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen
We storten een bedrag van € 500.000 in 2021 voor de toekomstige kosten.

Onttrekkingen
We ramen de volgende onttrekkingen:
- € 445.000 in 2022
- € 38.000 in 2023

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

ICT (71091)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Vanaf 2014 tot en met 2019 is de reserve ICT (voorheen: egalisatie automatisering / ICT gesloten circuit) alleen gebruikt voor vervangingsinvesteringen. Het gebruik van het 'gesloten circuit' is opgeheven. Dat betekent dat we vanaf 2020 begrotingsaanvragen voor investeringen doen waarbij prijsstijgingen en -dalingen direct ten laste/gunste komen van de exploitatie.

De opgebouwde reserve is noodzakelijk voor de bedrijfsvoering. Met ingang van 2020 hebben we de doelstellingen van de reserve geactualiseerd zodat deze aansluiten bij de huidige ontwikkelingen.

Deze reserve zetten we als volgt in:
- Het opvangen van incidentele lasten én voor zover deze niet passen in de exploitatie. Denk aan technische afwaardering van hardware.
- Frictiekosten als gevolg van onvoorzienbare gebeurtenissen.
- Het financieren van innovatie, strategische ontwikkeling en -samenwerking.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 150.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	1.043	0	38	-717	364
2022	364	0	0	-346	18
2023	18	0	0	0	18
2024	18	0	0	0	18
2025	18	0	0	0	18

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen en onttrekkingen

Onttrekkingen 2021
- Omgevingswet € 131.000
- Bijdrage nieuw kantoorconcept € 131.000
- Carrièrepad medewerkers ICT € 125.000
- Voorbereidingen cloud € 100.000
- Informatieveiligheid € 52.000
- Inhuurbudget functieverwisseling € 42.165
- Ondersteuning helpdesk € 40.000
- Verkenning Office 365 € 35.000
- Datadistributie beheer € 35.580
- Proeftuin Office 365 € 25.000

Storingen 2021

- Verkoop Ipads € 37.750

Onttrekkingen 2022

- Carrièrepad medewerkers ICT € 125.000
- Identity en Accesmanagement € 100.000
- Informatieveiligheid € 52.000
- Proeftuin Office 365 € 45.000
- Beheer datadistributie € 24.000

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

WGA (72141)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Op 1 januari 2006 is de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) ingegaan. Onderdeel van deze wet is de regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). De lasten voor de WGA mogen gelijk verdeeld worden tussen de werkgever en werknemer.

Het college heeft in overleg met de Ondernemingsraad (OR) besloten om de kosten voor de werknemer te betalen door de vrije maandagmiddag van carnaval te laten vervallen. Dit komt neer op een bedrag van € 47.805.

Als in een bepaald jaar dit bedrag niet nodig is voor de regeling (dat is afhankelijk van het aantal aanmeldingen in een jaar) blijven de middelen wel beschikbaar voor de WGA. Het gaat hierbij namelijk om een zogenaamde gesloten exploitatie. Dat betekent dat we restantgelden direct in de reserve storten. Daarnaast storten we vanaf 2016 eventuele overschotten op het arbeidsvoorwaardenbudget van de OR in deze reserve.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang is € 121.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	191	0	0	0	191
2022	191	0	0	0	191
2023	191	0	0	0	191
2024	191	0	0	0	191
2025	191	0	0	0	191

Toelichting op het meerjarenbeeld

Op dit moment is er geen aanleiding om nieuwe afspraken te maken over de financiering van de WGA-lasten.
In het GO is de afspraak gemaakt dat tekorten in eerste instantie worden afgedekt uit de “reserve WGA”. Er is op dit moment nog voldoende budget aanwezig om eventuele meerkosten af te dekken.
De kans is aanwezig dat de komende jaren het aantal aanmeldingen voor de WGA zal toenemen. De lasten voor de WGA mogen gelijk verdeeld worden tussen de werkgever en werknemer. Dit kan betekenen dat (nadat deze reserve volledig besteed is) er extra budget moet worden vrijgemaakt.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Reserve WW-lasten (72222)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Medewerkers betalen voor de reparatie-uitkering WW vanaf 1 januari 2018 een kostendekkende werknemerspremie, om daarmee toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. De stortingen betreffen de begrote premies. Bij de jaarrekening storten we de werkelijk inhouden premie.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 230.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	84	0	35	0	119
2022	119	0	35	0	154
2023	154	0	35	0	189
2024	189	0	35	0	224
2025	224	0	35	0	259

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen
We storten jaarlijks € 35.000 in deze reserve. De duur dat een medewerker bij ontslag recht heeft op een WW-uitkering is bij invoering van de WWZ (Wet Werk en Zekerheid) per 1 januari 2016 verkort. In fases wordt de WW teruggebracht van maximaal 3 jaar en 2 maanden naar 2 jaar. In de cao-bespreking 2016-2017 voor de CAR-UWO is voor de medewerkers van de gemeente geregeld dat deze verkorte WW-duur wordt gerepareerd. Voor de kosten van deze WW-reparatie wordt echter vanaf 1 januari 2018 een kostendekkende werknemerspremie geheven van 0,1%. Deze wordt ingehouden op het salaris. Deze premie storten we in deze reserve. Het gaat om een bedrag van € 35.000 per jaar.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Organisatie ontwikkelingen (72145)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve doelmatigheid is bedoeld voor:
- het egaliseren van financiële schommelingen tussen de opgelegde taakstellingen en de implementatie
- het afdekken van de frictiekosten personeel en bovenformatieven
- het egaliseren van financiële schommelingen bij de generatiegelden/banenafspraken
- het afdekken van de kosten van organisatieontwikkelingen

Egaliseren van financiële schommelingen tussen de opgelegde taakstellingen en de implementatie
De afgelopen jaren hebben we als organisatie een totale taakstelling van € 6,2 miljoen gekregen. De taakstelling op de bedrijfsvoering is in 2020 gerealiseerd. Deze taakstelling is door een aantal doelmatigheidsmaatregelen gerealiseerd (sporenbeleid, kerntakendiscussie en SLIM).
De opgelegde taakstellingen lopen niet helemaal gelijk met de realisatie. De reserve doelmatigheid vangt deze financiële schommelingen op.

Frictiekosten personeel en bovenformatieven
De formatiereducties als gevolg van deze doelmatigheidsoperatie leiden tot incidentele personele frictiekosten. De grootste personele frictiekosten zijn een gevolg van de verzelfstandiging van Museum Jan Cunen en het onderbrengen van het Stadsarchief bij de bibliotheek.

Egaliseren van financiële schommelingen bij de generatiegelden/banengelden
De regeling van het generatiepact wordt per 2 januari 2022 opgeheven. Dit betekent dat vanaf die datum er geen inkomsten meer zijn van de deelnemers van het generatiepact. Deze inkomsten werden ingezet om de tijdelijke functies voor de jongeren instromers te betalen. De huidige instromers worden voor de jaren 2022 en 2023 uit deze reserve betaald. De opzet is om in die periode de instromers op een reguliere functie te laten instromen.
Daarnaast hebben we onze verantwoordelijkheid voor de Banenafspraak. We proberen de Banenafspraak uit onze reguliere middelen af te dekken. Als de reguliere middelen niet voldoende zijn vormt deze reserve de achtervang.

Toekomstbestendige organisatie
Voor een toekomstbestendige organisatie gaan we fors investeren in procesoptimalisatie en extra formatie ICT. Deze structurele kosten willen we betalen door de komende te besparen op de bedrijfsvoeringsafdelingen.
Om deze besparing binnen de organisatie te realiseren is een bedrag van € 1 miljoen in deze reserve gestort. Dit bedrag is in de Programmabegroting 2020-2023 beschikbaar gesteld. In de Programmabegroting 2022-2025 is dit bedrag in het jaar 2022 aangevuld met € 380.000 voor de digitaliseringsoperatie (projectleiderskosten). Dit bedrag wordt de komende jaren aangewend voor de eenmalige kosten van de procesoptimalisatie en digitaliseringsoperatie.
De uitgaven op dit gebied wordt de komende jaren uit deze reserve onttrokken.

Organisatieontwikkelingen
- Om onze processen digitaal en efficiënt in te richten investeren we komende jaren extra. De extra kosten worden uit deze reserve betaald.
- Door de digitale ontwikkelingen kunnen de processen bij het team Documentaire Informatievoorziening (DIV) efficiënter worden ingericht. Met ingang van 2022 kan de formatie worden verminderd. De besparing wordt ingezet om de toenemende noodzakelijke investeringen in technisch en functioneel beheer bij afd. ICT te betalen.
- Het omvormen van afd. DIV leidt tot en met 2024 tot incidentele overschotten en tekorten bij de post salarissen/stelpost formatie. Deze worden met deze reserve geëgaliseerd.

- Voor de basis op orde/versnelling woningbouw en de ontwikkeling van de strategische slagkracht is in de Programmabegroting 2021-2024 structureel geld beschikbaar gesteld. In 2021 is een eerste aanvang gemaakt om een structurele invulling te geven aan de basis op orde en de strategische slagkracht. Het bedrag zal naar alle waarschijnlijkheid niet volledig in 2021 worden besteed. Het restantbedrag wordt in deze reserve gestort om eenmalige formatieknelpunten in 2022 af te dekken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De geraamde meerjarige middelen zijn noodzakelijk om de activiteiten te kunnen uitvoeren.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	1.991	0	500	-807	1.684
2022	1.684	0	380	-777	1.287
2023	1.287	0	0	-763	524
2024	524	0	0	-349	174
2025	174	0	0	-124	50

Toelichting op het meerjarenbeeld

Storting 2021
In de Programmabegroting 2020-2023 is een incidenteel bedrag van € 1 miljoen voor een "toekomstige bestendige organisatie" beschikbaar gesteld. Hiervoor is een bedrag van € 500.000 gestort in 2020 en een bedrag van € 500.000 in 2021.
In de Programmabegroting 2022-2025 is een storting van € 380.000 verricht voor het jaar 2022. Deze is bestemd voor de digitaliseringsoperatie.

Onttrekkingen 2021 en verder
De geraamde onttrekkingen in 2021 en volgende jaren worden ingezet voor de egalisatie van de taakstelling doelmatigheid, frictiekosten personeel Museum Jan Cunen/Stadsarchief, kosten voor het generatiepact/banenafspraken, frictiekosten toekomstige bestendige organisatie en kosten voor organisatieontwikkelingen.
De inzet van de reserve is cijfermatig over de jaren 2021 tot en met 2025 te verdelen in:
a. Frictiekosten verzelfstandiging MJC € 676.000;
b. Kosten generatiepact € 470.000;
c. Kosten procesgericht werken € 55.000;
d. Frictiekosten omvormen afd. DIV €329.000;
d. Kosten banenafspraken, Brammer en Britters € 200.000;
e. Frictiegelden toekomstige bestendige organisatie € 760.000;
f. Digitaliseringsoperatie projectleiders € 380.000.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Wachtgeld wethouders (72211)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld om toekomstige financiële verplichtingen van de huidige wethouders op te kunnen vangen. Na een wethouderschap ontvangt een wethouder een ontslaguitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt. Dat is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Voor de voormalige wethouders hebben we een voorziening wachtgeld wethouders. Indien de voorziening wachtgeld wethouders te hoog (door het vinden van een nieuwe baan) of te laag is dan vindt verrekening met deze reserve plaats voor zover deze toereikend is.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De noodzakelijke omvang van de reserve is o.a. afhankelijk van het wel of niet vinden van een nieuwe baan. Dat is vooraf moeilijk of niet in te schatten. Als de wethouder nieuwe (andere) en hogere inkomsten heeft dan worden deze met de wachtgelduitkering verrekend. De systematiek hiervoor is dat het meerdere verrekend wordt als de som van de nieuwe inkomsten en de uitkering hoger is dan het laatst genoten salaris.

Als compensatie voor de onzekere toekomstige wachtgeldverplichtingen storten we jaarlijks een bedrag van € 103.000 in deze reserve. De toereikendheid van dit bedrag is afhankelijk van de op te treden wethouderswisselingen. De maximale wachtgeldverplichting voor de huidige vijf wethouders is afgerond € 1,2 miljoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	206	0	103	0	309
2022	309	0	103	0	412
2023	412	0	103	0	514
2024	514	0	103	0	617
2025	617	0	103	0	720

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen
Voor de onzekere toekomstige wachtgeldverplichtingen van de huidige wethouders storten we jaarlijks een bedrag van € 103.000 in deze reserve.
Als daadwerkelijk wachtgeldverplichtingen ontstaan dan zal deze reserve of een deel daarvan ingezet worden ten behoeve van de voorziening wachtgeld wethouders.

Zit er voldoende geld in de reserve? vooraf niet te zeggen is afhankelijk van het aantal wethouderswisselingen
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

E-dienstverlening (72215)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve voor de uitvoering van het programma e-dienstverlening. Met een reserve kunnen we inspelen op de dynamiek van het programma. De wereld van de digitale dienstverlening is namelijk voortdurend in beweging. Dat maakt het lastig om ver vooruit te kijken. Dat betekent dat we vooral op hoofdlijnen in beeld kunnen brengen welke projecten we de komende jaren gaan uitvoeren. Aanpassingen zijn mogelijk, zowel in de projectenlijst als in het jaar waarin we projecten uitvoeren. Met de reserve kunnen we projectbudgetten waar nodig tussen de jaren verschuiven. Daarmee kunnen we de uitvoering van het programma waarborgen.
Het programma e-dienstverlening heeft volgens planning een groot deel van de projecten opgeleverd. Daarom zijn we bezig om het programma anders te organiseren. Dat houdt in dat we de digitale transformatie breder en in samenwerking met de organisatie gaan vormgeven. We gaan de digitalisering verder verbeteren met behulp van vergaande procesoptimalisatie en ondersteuning vanuit ICT. Dat betekent dat we de resterende budgetten van het programma e-dienstverlening op basis van projectplannen zoveel mogelijk direct toewijzen aan proceseigenaren. Regie op resultaten ligt niet meer bij het programma maar in de lijnorganisatie.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bij de jaarrekening bekijken we steeds hoe de uitvoering van het programma gegaan is: hoe verhouden de werkelijke uitgaven zich tot het budget? Verschillen verrekenen we met de reserve.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	136	0	0	-96	40
2022	40	0	0	-40	0
2023	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen
We hebben in 2020 zoveel mogelijk budgetten overgedragen naar proceseigenaren in de lijn. Er resteert nu nog € 136.000 in de reserve. Een deel van de projecten hebben we vanuit 2020 doorgeschoven naar 2021. Dat is een bewuste keuze zodat we niet doorbouwen op achterhaalde technologie. Met name de processen in een grotere en complexe keten hebben koppelingen tussen systemen nodig. De technologie daarvoor is nu volop in ontwikkeling. Dit wordt opgepakt onder regie van IT.
De digitale dienstverlening is gebaat bij privacy by design. Daarom investeren we in 2021 in een algemene leermodule voor privacy (€ 10.680). Daarnaast is er in 2021 een aanpassing op het dienstverleningsconcept wat vraagt om herijking van het zaakgericht werken en modernisering van het zaaksysteem (€ 45.320). Dit project start in het derde kwartaal van 2021 en loopt volgens de huidige inschatting tot eind 2022 (verwachte uitgaven 2022 € 40.000). Verder doen we in 2021 een investering ten behoeve van het hybride werken (€ 40.000). Dat is voortgekomen uit COVID-19.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Adviezen fiscaal gebied (72170)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In de nota reserves 2011 is besloten de reserve BTW compensatiefonds op te heffen en het restantbedrag in deze reserve te storten. We moeten namelijk regelmatig specialisten inhuren voor fiscale vraagstukken. De kosten daarvan betalen we uit deze reserve.

Voorgesteld wordt om het beleidsdoel van deze reserve te verbreden. Voorgesteld wordt om deze reserve in te zetten voor financiële en fiscale adviezen. Het financiële pakket moet opnieuw ingericht worden om toekomstbestendig te blijven. De noodzakelijke kosten willen we uit deze reserve betalen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Niet van toepassing.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	177	0	0	-95	82
2022	82	0	0	-20	62
2023	62	0	0	-20	42
2024	42	0	0	-20	22
2025	22	0	0	-20	2

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen

- We onttrekken voor de jaren 2021 tot en met 2025 jaarlijks maximaal € 20.000 voor fiscale adviezen
- We onttrekken in 2021 naar verwachting € 75.000 extra uit de reserve. Dit is nodig voor de implementatie van het nieuwe financiële pakket, waarbij we inzetten op verdergaande digitalisering en het zorgen dat de basis op orde blijft.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Vennootschapsbelasting (72214)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld voor de te verrekenen vennootschapsbelasting. Vanaf 1 januari 2016 zijn we belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Op basis van de eerste berekeningen verwachten we pas na 2020 de eerste daadwerkelijke vennootschapsbelastinglast. In de jaren daarvoor zullen we fiscale winsten en verliezen hebben waarvan we de bijbehorende te betalen en te vorderen vennootschapsbelasting met elkaar kunnen verrekenen. Op basis van het BBV moeten we deze bedragen elk jaar wel als last of als baat in de jaarrekening verwerken. Die bedragen storten we in of onttrekken we uit deze reserve.
Zodra de te betalen vennootschapsbelasting niet meer verrekend kan worden met de te vorderen vennootschapsbelasting vullen we de reserve aan vanuit de activiteiten waar de vennootschapsbelastinglast is veroorzaakt.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De omvang moet voldoende zijn om de toekomstige kosten aan vennootschapsbelasting te dekken.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben nog geen mutaties geraamd.

We moeten vennootschapsbelasting gaan betalen over het resultaat op activiteiten waarbij we fiscaal gezien een onderneming drijven. Dit zijn de activiteiten afval, parkeren en het grondbedrijf.
De hoogte van de te betalen vennootschapsbelasting zal grotendeels bepaald worden door het grondbedrijf.
In de toekomst verwerken we te betalen bedragen als onttrekking aan deze reserve. Te vorderen bedragen storten we in de reserve zodat deze beschikbaar blijven om toekomstige vennootschapsbelasting te verrekenen.
Te betalen bedragen die door het grondbedrijf veroorzaakt worden dekken we af uit de algemene bedrijfsreserve van het grondbedrijf (ABR). Als er in de toekomst fiscale verliezen zijn storten we deze bedragen weer terug in de ABR.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	ja, zodra er daadwerkelijk een vennootschapsbelastinglast ontstaat
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Egalisatie renteomslag (71040)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld om eventuele renteschommelingen van de kasgelden voor een periode van 3 jaar op te kunnen vangen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bij het instellen van de reserve hebben we de norm op 3% van de kasgeldnorm bepaald. De kasgeldnorm stijgt jaarlijks omdat deze is gekoppeld een het totaal van de begroting. We zien echter dat het renterisico niet stijgt, dus vinden we het niet nodig om een hogere reserve te hebben om het risico af te dekken. Daarom wordt voorgesteld om de norm aan te passen naar 2% van de kasgeldnorm.
De kasgeldnorm was op basis van jaarrekening 2020 ongeveer € 29,7 miljoen. De omvang voor 1 jaar is dan afgerond € 600.000, voor 3 jaar afgerond ruim € 1,8 miljoen.
Bij de huidige lage rentestand is het effect van eventuele renteschommelingen overigens beperkt.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	1.950	0	0	0	1.950
2022	1.950	0	0	0	1.950
2023	1.950	0	0	0	1.950
2024	1.950	0	0	0	1.950
2025	1.950	0	0	0	1.950

Toelichting op het meerjarenbeeld

Gezien de huidige lage rentestand voorzien we op dit moment geen onttrekkingen uit de reserve. Dit vindt plas plaats als rente eventueel gaat stijgen.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Budgetoverheveling (71024)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2020 heeft de gemeenteraad besloten dat een aantal budgetten gereserveerd moeten worden om niet uitgevoerde activiteiten in 2021 alsnog uit te kunnen voeren. De budgetten hiervoor hebben we in deze reserve gestort en in 2021 ook onttrokken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

N.v.t.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	3.488	0	0	-3.457	31
2022	31	0	0	-31	0
2023	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

Onttrekkingen
De stand per 1 januari 2021 is conform het besluit bij de vaststelling van de jaarrekening 2020. Om de vastgestelde activiteiten in 2021 uit te kunnen voeren hebben we het volledige bedrag in 2021 onttrokken. Eén post loopt door naar het jaar 2022. Dit betreft een bedrag van € 31.000 voor Project Aanpak jongeren met schulden (AJOSS).

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN

Reserves dekking afschrijvingslasten

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Dit is een overzicht van alle reserves die het doel hebben om de kapitaallasten (rente en afschrijving) van bijbehorende investeringen af te dekken.
In de bijlage van de nota reserves is een detailoverzicht per reserve opgenomen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De omvang van de reserves is afgestemd op de toekomstige kapitaallasten van de bijbehorende investeringen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	12.755	140	334	-663	12.566
2022	12.566	138	330	-707	12.328
2023	12.328	136	1.710	-720	13.454
2024	13.454	148	0	-698	12.903
2025	12.903	142	0	-691	12.354

Toelichting op het meerjarenbeeld

Dit betreft de volgende reserves:

- 72038 Huisvestingskosten schoolgebouwen
- 71095 De Bolster Horizonschool
- 79020 Brede school centrum Lith
- 72183 Nieuwbouw school Geffen
- 72074 RNB/Sportcomplex Herpinia
- 72144 Kleedaccommodatie Amstelhoef
- 79019 Sportpark de Akkeren
- 72135 Kunstgrasveld Talentencampus
- 72209 Nieuwbouw hertenkamp
- 72191 Bouwkundige aanpassingen Museum Jan Cunen
- 72219 Kapitaallasten investeringen mobiliteit
- 72220 Projecten VRI 2017
- 72127 Parkeergarage
- 72128 Fietsenstallingen
- 72216 Investeringen openbare ruimte centrum
- 72152 Revitalisering Koppelsteeg
- 72221 Kleedaccommodatie MOSA'14
- 72224 Rusheuvel
- 72228 Kapitaallasten bomen
- 72227 Bestemmingsreserve Ontmoeten Ussen

Met de onttrekkingen dekken we de kapitaallasten (rente en afschrijving) van de bijbehorende investeringen af.

De stortingen bestaan uit nieuw in de reserve gestorte gelden voor nieuwe investeringen. Dit betreft:
In 2020 een storting van € 448.000 in de reserve Projecten VRI 2017. Deze storting was in 2019 al geraamd, maar doorgeschoven omdat projecten nog niet uitgevoerd waren.
In 2020 een storting van € 322.000 in de reserve Investeringen openbare ruimte centrum. Dit bedrag is hierin gestort vanuit de reserve Walkartier en is bedoeld voor de kapitaallasten van project Bram van de Berghstraat.
In 2020, 2021 en 2022 een bedrag van € 330.000 per jaar in de reserve Kapitaallasten Bomen zoals besloten bij de programmabegroting 2020-2023.
In 2023 een bedrag van € 1.710.000 in de reserve Brede school Lith. Dit betreft de tweede bijdrage van het grondbedrijf in deze bestemmingsreserve, waarmee de reserve op peil is en de kapitaallasten volgens plan structureel zijn afgedekt.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Gemeentehuis (71084)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve om de kapitaallasten van de verbouwing van het gemeentehuis af te dekken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Het bedrag van € 8.143.000 is volledig nodig voor de dekking van de kapitaallasten.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2021	10.334	114	0	-663	9.785
2022	9.785	108	0	-657	9.235
2023	9.235	102	0	-651	8.686
2024	8.686	96	0	-593	8.189
2025	8.189	90	0	-593	7.686

Toelichting op het meerjarenbeeld

We gebruiken de onttrekkingen om de kapitaallasten af te dekken.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Bijlage 1 - Overzicht reserves

OVERZICHT RESERVES 2021-2025 X € 1.000		Saldo 31-12-2020	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2021	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2022	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2023	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2024	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2025
ALGEMENE RESERVES																						
72003	Algemene vrije reserve	**24.576**	369	0	-1.625	**23.319**	350	0	0	**23.669**	355	0	0	**24.024**	360	0	0	**24.384**	366	0	0	**24.750**
72095	Algemene reserve risico's grondbedrijf	**24.257**	262	8.735	-9.317	**23.937**	278	3.896	-19.114	**8.997**	104	2.508	-1.860	**9.750**	113	953	-150	**10.666**	124	550	-147	**11.193**
TOTAAL ALGEMENE RESERVES		**48.833**	**631**	**8.735**	**-10.942**	**47.256**	**627**	**3.896**	**-19.114**	**32.666**	**459**	**2.508**	**-1.860**	**33.774**	**473**	**953**	**-150**	**35.051**	**489**	**550**	**-147**	**35.943**
RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST																						
72137	Afloop gaswinstuitkering Maaslandgas	**14.695**	220	0	-1.809	**13.107**	197	0	-1.699	**11.605**	174	0	-1.589	**10.190**	153	0	-1.479	**8.864**	133	0	-1.369	**7.628**
72140	Deposito BNG inzake opheffing HNG	**1.168**	18	0	-236	**950**	14	0	-208	**757**	11	0	-184	**585**	9	0	-160	**434**	7	0	-136	**305**
TOTAAL RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST		**15.864**	**238**	**0**	**-2.044**	**14.057**	**211**	**0**	**-1.906**	**12.362**	**185**	**0**	**-1.772**	**10.775**	**162**	**0**	**-1.638**	**9.298**	**139**	**0**	**-1.504**	**7.933**
BESTEMMINGSRESERVES																						
72179	Wonen, welzijn en zorg	**377**	0	0	-291	**86**	0	0	0	**86**	0	0	0	**86**	0	0	0	**86**	0	0	0	**86**
72223	Beschermd wonen	**13.037**	0	6.800	-4.241	**15.596**	0	0	-3.796	**11.800**	0	0	-3.333	**8.466**	0	0	0	**8.466**	0	0	0	**8.466**
72173	Onderwijshuisvesting	**397**	0	0	-125	**272**	0	0	0	**272**	0	0	0	**272**	0	0	0	**272**	0	0	0	**272**
72229	Participatiebevordering	**2.045**	0	157	-716	**1.486**	0	0	0	**1.486**	0	0	0	**1.486**	0	0	0	**1.486**	0	0	0	**1.486**
72189	Integraal Voorzieningenbeleid	**610**	0	3.232	-601	**3.241**	0	12	-1.051	**2.202**	0	12	-733	**1.481**	0	12	-519	**974**	0	12	-142	**844**
72237	Lievekamp	**0**	0	900	0	**900**	0	0	0	**900**	0	300	0	**1.200**	0	300	0	**1.500**	0	0	0	**1.500**
72138	Carnavalsloodsen	**57**	0	0	0	**57**	0	0	0	**57**	0	0	0	**57**	0	0	0	**57**	0	0	0	**57**
72190	Verzelfstandiging Museum Jan Cunen/Stadsarchief	**13**	0	0	-13	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
72178	Walkwartier en omgeving	**4.775**	0	1.424	0	**6.198**	0	600	-492	**6.306**	0	600	-1.794	**5.112**	0	0	-5.112	**0**	0	0	0	**0**
72225	Investeringsfonds Stadshart Oss	**2.225**	0	2.000	-476	**3.749**	0	650	-945	**3.454**	0	650	-1.335	**2.769**	0	0	-569	**2.200**	0	0	0	**2.200**
72166	Integraal uitvoeringsprogramma (IUP)	**6.150**	0	0	-105	**6.045**	0	0	-558	**5.487**	0	0	0	**5.487**	0	0	0	**5.487**	0	0	0	**5.487**
72236	Baggeren Haven	**0**	0	0	0	**0**	0	1.500	0	**1.500**	0	0	0	**1.500**	0	0	0	**1.500**	0	0	0	**1.500**
72097	Egalisatie rioolbeheer	**1.089**	0	0	-389	**699**	0	0	-204	**495**	0	0	-174	**321**	0	0	-174	**147**	0	0	-174	**-28**
71086	Onderhoud natuurgebieden	**264**	0	0	0	**264**	0	0	0	**264**	0	0	0	**264**	0	0	0	**264**	0	0	0	**264**
72147	Afvalstoffenheffing	**0**	0	662	0	**662**	0	150	0	**812**	0	150	0	**962**	0	0	0	**962**	0	0	0	**962**
72114	Groenfonds landelijk gebied	**1.435**	0	44	-593	**887**	0	0	-330	**557**	0	0	0	**557**	0	0	0	**557**	0	0	0	**557**
72169	Bodemsanering	**419**	0	0	-10	**409**	0	0	-82	**327**	0	0	-115	**212**	0	0	-115	**97**	0	0	-97	**0**
72212	Ontwikkeling windpark (Elzenburg-De Geer)	**234**	0	0	-200	**34**	0	0	-34	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
72226	Investeringsfonds duurzaamheid	**580**	0	0	-410	**170**	0	900	-900	**170**	0	0	0	**170**	0	0	0	**170**	0	0	0	**170**
72174	Quick wins binnenhavens	**3.756**	0	0	0	**3.756**	0	0	0	**3.756**	0	0	0	**3.756**	0	0	0	**3.756**	0	0	0	**3.756**
72011	Economie	**765**	0	0	-141	**625**	0	0	-141	**484**	0	0	-141	**344**	0	0	-41	**303**	0	0	-16	**288**
72186	Heesch-West	**2.042**	0	0	0	**2.042**	0	0	0	**2.042**	0	0	0	**2.042**	0	0	0	**2.042**	0	0	0	**2.042**
72151	Mobiliteit	**1.423**	0	495	-374	**1.544**	0	495	-334	**1.705**	0	495	0	**2.200**	0	495	0	**2.695**	0	495	0	**3.190**
72060	Parkeren	**778**	0	0	-45	**733**	0	0	-402	**332**	0	0	-332	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
72167	Openbare verlichting	**169**	0	0	-28	**141**	0	0	-28	**114**	0	0	-28	**86**	0	0	-28	**58**	0	0	-28	**30**
72122	Brutering woonwagens	**151**	0	0	-53	**98**	0	350	0	**448**	0	0	0	**448**	0	0	0	**448**	0	0	0	**448**
72164	Geluid	**523**	0	0	-110	**413**	0	0	0	**413**	0	0	0	**413**	0	0	0	**413**	0	0	0	**413**
72168	Verkeersregelinstallaties	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
72134	Strategische aankopen grondbedrijf	**1.000**	0	0	-376	**624**	0	5.100	0	**5.724**	0	0	0	**5.724**	0	0	0	**5.724**	0	0	0	**5.724**
72232	Binnenstedelijke transformaties	**0**	0	0	0	**0**	0	10.000	0	**10.000**	0	0	0	**10.000**	0	0	0	**10.000**	0	0	0	**10.000**
72061	Bovenwijkse voorzieningen	**0**	0	0	0	**0**	0	3.281	0	**3.281**	0	9.272	0	**12.553**	0	7.629	0	**20.182**	0	5.844	0	**26.026**
72233	Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving	**0**	0	0	0	**0**	0	132	0	**132**	0	616	0	**748**	0	469	0	**1.217**	0	1.991	0	**3.208**
72176	Volkshuisvesting	**446**	0	0	-141	**305**	0	0	0	**305**	0	0	0	**305**	0	0	0	**305**	0	0	0	**305**
72235	Omgevingswet	**0**	0	0	0	**0**	0	1.129	-524	**606**	0	0	-606	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
72172	Beheerkosten startersleningen	**1.053**	0	0	-180	**873**	0	0	0	**873**	0	0	0	**873**	0	0	0	**873**	0	0	0	**873**
72213	Koploperproject Ravenstein-Lith	**1.300**	0	500	0	**1.800**	0	0	0	**1.800**	0	0	0	**1.800**	0	0	0	**1.800**	0	0	0	**1.800**
71091	Egalisatie automatisering	**1.043**	0	38	-717	**364**	0	0	-346	**18**	0	0	0	**18**	0	0	0	**18**	0	0	0	**18**
72141	WGA	**191**	0	0	0	**191**	0	0	0	**191**	0	0	0	**191**	0	0	0	**191**	0	0	0	**191**
72222	Reserve WW-lasten	**84**	0	35	0	**119**	0	35	0	**154**	0	35	0	**189**	0	35	0	**224**	0	35	0	**259**
72145	Organisatie-ontwikkelingen	**1.991**	0	500	-807	**1.684**	0	380	-777	**1.287**	0	0	-763	**524**	0	0	-349	**175**	0	0	-124	**51**
72211	Wachtgeld wethouders	**206**	0	103	0	**309**	0	103	0	**412**	0	103	0	**514**	0	103	0	**617**	0	103	0	**720**
72215	E-dienstverlening	**136**	0	0	-96	**40**	0	0	-40	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
72170	Adviezen fiscaal gebied	**177**	0	0	-95	**82**	0	0	-20	**62**	0	0	-20	**42**	0	0	-20	**22**	0	0	-20	**2**
72214	Vennootschapsbelasting	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
71040	Egalisatie renteomslag	**1.950**	0	0	0	**1.950**	0	0	0	**1.950**	0	0	0	**1.950**	0	0	0	**1.950**	0	0	0	**1.950**
71024	Budgetoverheveling	**3.488**	0	0	-3.457	**31**	0	0	-31	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
72230	Reserve aankoop gronden Maashorst (A	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
72234	Ontwikkeling Geffense plas	**0**	0	0	0	**0**	0	500	-445	**55**	0	0	-38	**17**	0	0	0	**17**	0	0	0	**17**
TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES		**56.380**	**0**	**16.889**	**-14.789**	**58.481**	**0**	**25.317**	**-11.480**	**72.318**	**0**	**12.233**	**-9.411**	**75.140**	**0**	**9.043**	**-6.927**	**77.257**	**0**	**8.480**	**-601**	**85.136**

OVERZICHT RESERVES 2021-2025 **X € 1.000**		**Saldo** **31-12-2020**	Rente	Storting	Onttrekking	**Saldo** **31-12-2021**	Rente	Storting	Onttrekking	**Saldo** **31-12-2022**	Rente	Storting	Onttrekking	**Saldo** **31-12-2023**	Rente	Storting	Onttrekking	**Saldo** **31-12-2024**	Rente	Storting	Onttrekking	**Saldo** **31-12-2025**
RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN																						
72038	Huisvestingskosten schoolgebouwen	**159**	2	0	-28	**132**	1	0	-26	**108**	1	0	-26	**83**	1	0	-26	**58**	1	0	-26	**33**
71095	De Bolster Horizonschool	**721**	8	0	-37	**692**	8	0	-37	**662**	7	0	-37	**633**	7	0	-36	**604**	7	0	-36	**575**
79020	Brede school centrum Lith	**3.108**	34	0	-185	**2.957**	33	0	-184	**2.805**	31	1.710	-183	**4.364**	48	0	-181	**4.231**	47	0	-180	**4.098**
72183	Nieuwbouw school Geffen	**763**	8	0	-35	**737**	8	0	-34	**710**	8	0	-34	**684**	8	0	-34	**658**	7	0	-33	**632**
72074	RNB/Sportcomplex Herpinia	**54**	1	0	-18	**36**	0	0	-18	**19**	0	0	-17	**2**	0	0	-2	**0**	0	0	0	**0**
72144	Kleedaccommodatie Amstelhoef	**885**	10	0	-35	**859**	9	0	-35	**834**	9	0	-34	**809**	9	0	-34	**784**	9	0	-34	**759**
79019	Sportpark de Akkeren	**437**	5	0	-28	**413**	5	0	-28	**390**	4	0	-28	**367**	4	0	-27	**343**	4	0	-27	**320**
72135	Kunstgrasveld Talentencampus	**707**	8	0	-62	**653**	7	0	-62	**598**	7	0	-61	**544**	6	0	-60	**489**	5	0	-60	**435**
72221	Kleedaccommodatie MOSA'14	**302**	3	0	0	**306**	3	0	-11	**298**	3	0	-10	**291**	3	0	-10	**284**	3	0	-10	**277**
72152	Revitalisering Koppelsteeg	**279**	3	0	-15	**267**	3	0	-15	**255**	3	0	-15	**243**	3	0	-15	**231**	3	0	-15	**219**
72224	Rusheuvel	**136**	1	0	-14	**124**	1	0	-14	**112**	1	0	-13	**100**	1	0	-13	**88**	1	0	-13	**75**
72216	Investeringen openbare ruimte centrum	**1.290**	14	4	-42	**1.267**	14	0	-63	**1.218**	13	0	-63	**1.168**	13	0	-62	**1.118**	12	0	-62	**1.069**
72209	Nieuwbouw hertenkamp	**45**	0	0	-4	**42**	0	0	-4	**38**	0	0	-4	**35**	0	0	-4	**32**	0	0	-3	**29**
72191	Bouwkundige aanpassingen Museum Jan Cunen	**866**	10	0	-32	**844**	9	0	-31	**822**	9	0	-31	**800**	9	0	-31	**778**	9	0	-31	**756**
72219	Kapitaallasten investeringen mobiliteit	**745**	8	0	-32	**722**	8	0	-31	**698**	8	0	-31	**675**	7	0	-31	**651**	7	0	-31	**628**
72228	Kapitaallasten bomen	**330**	4	330	0	**664**	7	330	-18	**983**	11	0	-27	**966**	11	0	-27	**950**	10	0	-27	**933**
72220	Projecten VRI 2017	**796**	9	0	-57	**748**	8	0	-56	**699**	8	0	-56	**651**	7	0	-55	**603**	7	0	-55	**555**
72127	Parkeergarage	**824**	9	0	-33	**800**	9	0	-33	**775**	9	0	-33	**751**	8	0	-33	**726**	8	0	-33	**700**
72128	Fietsenstallingen	**59**	1	0	-7	**52**	1	0	-7	**45**	0	0	-7	**38**	0	0	-7	**32**	0	0	-7	**25**
71084	Gemeentehuis	**10.334**	114	0	-663	**9.785**	108	0	-657	**9.235**	102	0	-651	**8.686**	96	0	-593	**8.189**	90	0	-593	**7.686**
72227	Bestemm res Ontmoeten Ussen	**250**	3	0	0	**253**	3	0	0	**256**	3	0	-9	**249**	3	0	-9	**243**	3	0	-9	**237**
TOTAAL RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN		**23.090**	**254**	**334**	**-1.326**	**22.351**	**246**	**330**	**-1.364**	**21.563**	**237**	**1.710**	**-1.371**	**22.140**	**244**	**0**	**-1.291**	**21.092**	**232**	**0**	**-1.284**	**20.040**
TOTAAL RESERVES		**144.167**	**1.123**	**25.958**	**-29.102**	**142.145**	**1.084**	**29.543**	**-33.864**	**138.909**	**882**	**16.451**	**-14.413**	**141.829**	**879**	**9.996**	**-10.006**	**142.698**	**861**	**9.030**	**-3.536**	**149.053**